

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze
z mesečno prilogo „Občinska uprava“.

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 10 Din. na leto.
Za inozemstvo 20 Din.
Posamezne številke se prodajajo po 50 par.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Naša inteligenca.

Naše ljudstvo ima mnogo temnih, zelo temnih točk na sebi, ki mu delajo prav veliko škodo. Alkoholizem, v katerem smo se začeli zopet utapljati, je najbolj črna. Pomanjkanje discipline in zato pomanjkanje zavesti za dobro in strumno organizacijo je tudi boleča rana. Menda na tej boleznih bolehamo vsi Slovani. Množica organizacij — pa bolj na papirju. Manjka zavesti skupnosti in manjka discipline. Zato ni uspehov takih, kot je trud.

Zelo žalostno poglavje bi napisal — kdor bi pisal o žitju in bitju slovenskega ljudstva — o naši inteligenci. To se pravi o naših izobražencih, ki imajo višje šole in malo manj. Tu mislimo na liberalno, svobodomiselnost inteligenco, zakaj ta ima žal še vedno večino med slovensko inteligenco.

Inteligenca je po svojem naravnem poklicu, ki se mu niti odpovedati ne more, voditeljica ljudstva. Kdor več zna, kdor več ve, druge vodi, hote ali nehoče. Zato je napredek — gospodarski, politični, verski in splošno kulturni bistveno odvisen od inteligence, iz katere ljudstvo črpa prepotrebno znanje za vsestranski napredek. Inteligenca je voditeljica ljudstva in nobena sila ne bo tega nikdar izpremenila, ker je zakon narave tak.

Kdor pa je voditelj ljudstva, ima tudi ogromno odgovornost pred narodom, pred zgodovino, pred Bogom.

Kdor je voditelj ljudstva, je tudi branitelj njegovih pravic, njegov učitelj, njegov vzor in zgled.

Ce pa hoče biti njegov branitelj, učitelj in vzor, mora stati z njim vedno v stiku, mora kot lev braniti njegove pravice in njegove duševne sile, ki so mu za obstoj in napredek neobhodno potrebne, mora živeti tako, da bo ljudstvo ne samo brez škode, pač pa s koristjo lahko hodilo po njegovih potih.

Sedaj pa poglejmo našo liberalno in sploh svobodomiselnost inteligenco, ki globoko posega v usodo našega naroda in bistveno odločuje o njegovi zgodovini.

Ze davnaj je izgubila vsak stik z njim. Iz njega je izšla, toda ne pozna ga več. Zakaj svobodomiselnost je tako tuje vsej bit-

venosti našega ljudstva, da izkoplje nepremostljiv prepad med inteligenco in ljudstvom. In ker inteligenca nima več stika z ljudstvom, zato tudi nima več umevanja in smisla za njegove težave in potrebe — ne gospodarske, ne politične, ne verske, niti kulturne.

Zato smo videli in še vidimo: ko je slovenski kmet, ki je jedro slovenskega ljudstva, gospodarsko umiral v krempljih raznih vaških oderuhov, tedaj se ni nihče zmenil zanj. Liberalna inteligenca je vpila po čitalničnih veselnicah »Živio Slovenci!« in »Črna zemlja naj pogreza...« toda brezčutno je pustila narod umirati. Prišel je slovenski duhovnik, ki je v vseh časih stal na braniku trpečega ljudstva, ter ga gospodarsko iztrgal iz objema oderuških pijavk. Zgodovina slovenskega združništva je najsijajnejši dokaz, da edina slovenska inteligenca, ki je tudi narodu vračala, kar je od njega prejela, je bila duhovščina.

Prav samo iz političnih koristi so potem skušali tudi svobodomiselnost inteligenti ustanovljati zadruge, toda to ni imelo življenja, ker svobodomiselnost manjka čuta za ljudske potrebe in to je duša združništva. Danes pa je slovenski svobodomiselnost inteligent nositelj bankirstva, verižništva in oderuštva.

Politične pravice! Slovenski svobodomiselnost inteligent — tudi izjeme so med njimi, pa morajo molčati — so po svoji naravi suženjskega duha. Naravno: ker se ne morejo nasloniti navzdol, se naslanjajo navzgor. To je bilo v avstrijskih časih, ko je zopet v prvi vrsti katoliški duhovnik in katoliški inteligent — kolikor je slednjih bilo — neustrašeno branil pravice slovenskega ljudstva. Zgled: Koroška, Prekmurje, Istra. In danes? Sram nas je o tem govoriti. Slovenski liberalni inteligent je bolj kot kdaj prej zatajil svojo slovensko mater in se plazi po trebuhu pred belgrajsko oderuško in gnilo žlahto, ki jo bodo celo Srbi kmalu izpljunili. In v tem slepem klečeplaztvu so pripravljene vse prodati, kar je našega, s trudom in znojem pridobljenega — našo kulturo (kdo ne misli tu na vseučilišče, ki so nam ga hoteli vzeti, na lepi slovenski jezik, ki ga hočejo popačiti itd.), naše versko prepričanje, ki nam je bilo najmočnejši branik v vseh stoletjih, našo

POZOR!

Naročniki, ki »Domoljuba« še niso plačali in ga prejemajo na poštah, ki se začena' o s črkami od K do R, dobijo v današnji številki položnice, katerih naj se poslužijo in poravnajo naročnino, ker sicer prihodnje številke ne dobijo več.

POZOR!

POZOR!

gospodarsko moč, ki gine, peša in umira in slovenski liberalni inteligent ji z ostudno škodoželjnostjo libero poje in svečo drži, naše politične pravice, ki so nam jih vzeli. Ne smemo si sami dajati postav, plačevati moramo, toda nismo gospodarji svojega denarja, niti nimamo pravice nadzorovati, kako se uporablja. Vsako naredbo, ki pride od belgrajske žlahte, razlaga in izvršuje v najstrožjem smislu in če ljudstvo pri tem še tako izkrvaveva; mislimo na davčne odredbe, ki jih niti v Belgradu tako hudo ne mislijo kot naši davčni gospodarji.

Inteligenca je cvet naroda, pri nas ne. Inteligenca je voditeljica naroda, tudi pri nas. Žal, tudi pri nas. In od tega vodstva je imel naš narod že ogromne škode — v vsakem oziru — danes bolj kot kdaj prej.

Zato je naša dolžnost, da vrsto katoliške inteligence, ki hvala Bogu v ogromni večini čuti s svojim ljudstvom in dela zanj, čimbolj pomnožimo. V tem oziru smo na dobrem potu, treba je le, da to pot držimo in na njej vztrajamo. Katoliška inteligenca bo popravila škodo, ki jo trpi narod po svobodomiselnosti inteligenci in potem bo marsikaj mnogo boljše.

Za ugled učiteljskega stanu.

(Nadučitelj Fran Silvester.)

Ko sem bil na socialnem tečaju Slomškove zveze v ljubljanskem Rokodelskem domu, obljubil nam je g. urednik »Domoljubac«, da nam podeli prostor v listu, kadar bomo želeli braniti svoje stališče proti eventualnim napadom na učiteljski stan v imenovanem časopisu. Sicer je res, da se napadajo v »Domoljubcu« vedno le svobodomiselnost učitelji, vendar pa nekateri članki hote ali nehoče silijo, zlasti preprostega, v šolskih vprašanjih manj poučenega človeka — k misli, da je učiteljstvo krivo vsega zla na tem božjem svetu. Zato naj sledi par dobrohotnih pojasnil vsem, ki so do brevolje. Ozirom se nekoliko na posamezne očitke!

Učiteljstvo je premalo zaposlena. Pritrdim, kadar hodi vzgojitelj v šolo le radi — plače. Vesten učitelj pa, ki ma poleg ponavljalne šole še 4-5 ur na dan pouka, ne zasluži navedenega očitka. Vsi vemo, kako gg. katehete utrudijo tedenske ure verouka, zlasti na večrazrednih šolah. In gg. občinski odborniki, kako si žele konca seje, ki traja vsak mesec enkrat ali pa morda še ne — le po par ur. četudi jezik brezprimerno bolj varujejo, kot učitelji. Je pač težavno duševno delo! — Poleg določenih ur v šoli pa porabi visten, zlasti mlajši učitelj mnogo tedenskih ur za popravo zvezkov in za pripravo na pouk. Voditelj ima, poleg skibi za redno delovanje šole, zlasti v današnjih dneh prav mnogo posla s pisarniškimi opravili. Poleg tega pa je ni skoraj šole, kjer bi ne bilo treba učnim močem več ali manj nadomestovati obolelih tovarišev. Zato pa ti, ki danes zabavljak, da ima učiteljstvo v šoli premalo dela, pomisli, kaj govoriš! Ozri se tudi v svoja mladostna leta in spomni se, s kolikim trudom in naporom vseh duševnih in telesnih sil je tebi, današnjemu vseznalu, vtepal v glavo učitelj prve ševilke in prve črke, in s kako težavo in samozatajevanjem te je učiteljica, kot skrbna mati, pričela dobrih manir, ki so bile v tesni zvezi s ivojimi — prvimi šolskimi blačami. — Tako je bilo, tako je in tako tudi boče.

Učiteljstvo zanemarljivo šole. Izjeme so povsod, pri vseh stanovih in tudi med vzgojitelji šolske mladine največ površne ljudi. Ampak ljudje so vsi, in tudi učitelj je človek. Vendar, ali ni čudno, da se mnogim drugim poklicem, ki služijo javnim potrebam, navadno milostno prizanaša, le uboga učiteljska para mora za vsako malenkost na sramotni oder javnosti, čeprav potrebuje za uspešno vzgojno delo — poleg duhovskega stanu — gotovo največ ugleda. Čemu pa so krajni šolski sveti. Če posamezni učitelji resnično zanemarljivo šole, napravite molato podpisano in utemeljeno pritožbo na višjo oblast; več bo zalegla, kot brezplodno bitenje po časopisju, ki ponikuje ves stan, o katerem vedno trditelji, kako velike važnosti je. Če pa bo pristojna oblast za vašo opravilno pritožbo gluha, potem pa na dan 1 njo, da zazna o nji ves svet in nihče vam ne bo zameril.

»Kaj je bilo na posameznih šolah manj učiteljskih meči, so bili uspehi boljši.« Očitek je naperjen proti razsvirjenju šol v večrazrednice. — Glavna napaka naših šolskih poslopij, ki jo opazimo skoro vsespoved, je, da so šole premajhane. Pri zidanju šol se ni gledalo vsaj nekaj desetletij v bodočnost. Danes imajo posamezne šole polotiro otrok več, kot pred dvajset leti. Da se prepreči drago zidanje novih šolskih poslopij, se je speljal nerazdeljen dopoldanski, oziroma popoldanski pouk. Tako se je doseglo, da se n. pr. pet razredov in ponavljalno šolo lahko namesti v tri učne sobe. Pouk ni prikraščen, otroci pa v prostih dopoldnevih oziroma popoldnevih izvršujejo za napredek tako važne domače vaje, precej pa lahko tudi pomagajo staršem pri hišnih in poljskih delih. — Le hudoben ali pa silno zaslepljen človek more trdit, da je uspešen pouk trajno mogoč pri 70-90 učencih v enem razredu. Napredek ogromne večine šoloobiskujočih otrok je namreč odvisen v prvi vrsti od tega, da je v posameznih predmetih vprašan vsak učenec takorekoč vsak dan, a učitelj mora imeti dan za dnevom dovolj časa, da pregleda in sproti popravila na ta ali oni način tudi — učenceve domače vaje. Vse to pa je mogoče le, ako je v razredu 30-40, kvečjemu 50 učencev. Seveda, če bi bili vsi otroci blestivi talenti, doseglo bi učiteljstvo povoljne uspehe tudi pri večjem številu. A ne zabujmo, da je, če ne dobra, pa vsaj slaba polovica učencev navadno manj ali celo slabonadarjena in je napredek pri takih reventih mogoč le tedaj, če jih opetovano izprašuješ. Prenapolnjeni razredi ne ovirajo samo talentov, v prvi vrsti kmetijskih in delavskih talentov, temveč so tudi vnebovpijoč greh nad manj in slabonadarjenimi otroci, ki premalo vprašani, zasostajajo v razredih. Starši pa mebejo za nje, takorekoč brez koristi, denar v vodo — za drage šolske potrebščine, za obutev in obleko. — Trditi, da bi se otroci ljudskih šol dandanes v splošnem manj naučili, kot v preteklih desetletjih — ne verjamem, dasi sem take očilke žuj na lastna ušesa. Znano mi je namreč, da gg. profesorji srednjih šol, n. pr. bivše naše bistriške učence prav dobro pobavljajo. Sicer pa, kdor že mora o napredku o tej ali oni šoli govoriti v slabem smislu, naj ima tudi poguma, da na učiteljev povabilo stopi v učilnico in naj poizkusa

tekmovati pri tabli in v klopi s srednjenadarjenim učencem višjih razredov. Bomo videli vsaj, kaj so besede, in kaj — dejanja.

Kmetijska družba, napravi red!

Ljubljanski socialistični dnevnik »Naprejek« je prinesel z Grma pri Novem mestu dopis, ki ga v sledečem v glavnih obrisih prinašamo:

»Tukajšnja okolica velja za trdnjavo samostojnežev, vendar pa prihajajo tudi pri nas polagoma do zavesti, da jih vodijo samostojneži prav temeljito za nos. Do tega spoznanja jih ni privedla samo vladna politika samostojnežev v narodni skupščini, temveč tudi »delovanje« tukajšnjih samostojnih voditeljev. Na državni kmet. šoli na primer smo imeli za ravnatelja inženirja Vedernjaka, o katerem smo bili trdno prepričani, da bo mož na svojem mestu, toda bridko smo se varali. Ta samostojni junak je kar čez noč zgubil vsako razičnost in blatil ugled šole na ta način, da je noč za noč moral bežati pred fanti, ki so ga podili skozi koruzo, ker je hodil vasovat k njihovim dekletom, čeprav je oženjen in ima otroke. Radi neverjetne spolne strasti je tako zanemarjal službo, da so ga morali iz previdnosti premestiti v Maribor, kjer dela sedaj pokoro za svoje grehe. Namesto njega smo dobili novega ravnatelja v osebi vinarskega nadzornika Skalického, ki je vsem ljudem v okolici v prav dobrem spominu, ker je bil za časa vojne žitni komisar. Lahkoverni ljudje so zopet pričeli upati, čeprav so se o nepoštenosti samostojnih voditeljev že lahko nešteto krat pričeli. Toda prišli so vnovič iz dežja pod kap. Novi ravnatelj se je začel uveljavljati s tem, da izrablja učence za privatna dela v svoji razkošni vili, da se poslužuje šolskih dekel za donašanje raznih potrebščin za svoje gospodinjstvo iz mesta, da je odpovedal siromakom, oblagodarjenim z otročiči, mleko, da je dal šoli zelenjavo, pa dobil zato pol prašiča. Na kmetijski šoli si je dal na novo urediti ves graščinski trakt prvega nadstropja, kjer je pustil drago poslikati sobane, podove namazati, peči prenarediti itd. Napeljal je tudi električno razsvetljavo v zadnji kottiček svojega bodočega stanovanja. Ne bi imeli prav nič proti temu, če ne bi videli, kako malo se briga na drugi strani za šolsko gospodarstvo, da je gluhi in slepi za popravo in nakup krvavo potrebnega orodja za obdelovanje zemlje, za razbite vozove, za polomljene kozočce itd. Preureditev njegovega bodočega sta-

novanja, obstoječega iz osmih velikih sob, ne vstevši več kabinetov, je že sedaj stala okolo 50.000 K. Na samostojnih »junakihi« smo v novomeški okolici precej bogati in lahko takoj še enega navedemo. Je to strokovni učitelj Malasek, ki ni imel pred kratkim še nič imetja. Toda vzel je v najem grajščino Srebrniče, s čimer je oškodoval male kmete na Brdu, Drski, Kandji, Srebrničah, Boričevem, ki so imeli v najemu posamezne parcele in katerim ne odstopi nobene njive v najem. Opomogel si je s tem, da je kupil od šole po cenah, ki si jih je sam narekoval, prašiče, krave, telice in bika. Izposojeval si je za obdelavo zemljišča šolske vole, potem stroje in ostalo kmetijsko orodje. Samoobsebi je razumljivo, da je veliko tega orodja pokvaril na škodo državne šole, ki ga je za silo popravil tako n. pr. kosilni stroj.«

Tako piše »Naprejek«. Odgovornost za resničnost teh podatkov prepuščamo njemu. Pristaviti pa moramo dvojno: 1. da smo mi že pred dourim letom dni dobivali dopise o Vedernjaku in zalezovanju deklet, pa smo mu prizanašali. Danes, ko je stvar že v drugih listih, nimamo več razloga molčati; 2. da se bivši ravnatelj ni šel pokoriti v Maribor, pač pa, da je bil za svoj beg skozi koruzo in druga junaštva povisan v VII. činovni razred; seveda na Grmu ga le ni bilo več mogoče držati in zato so ga premestili v Maribor. Pri oddelku za kmetijstvo se ne šikanirajo agitatorji za samostojneže, pač pa se to dela z drugimi uradniki; pred kratkim sta dva strokovnjaka zapustila službo pri tem oddelku. Sploh bo treba temu uradu, ki odločuje o našem kmetijstvu, posvetiti več pozornosti. Razjasniti se bo moral n. pr. dirindaj na državni žrebcarni, ki traja že celo leto in za katerega se zanima že cela dežela. Daje bo treba pregledati razne očitke živnozdravnikov proti njihovem predstojniku; te stvari se deloma obravnavajo pri sodišču, deloma pa še v oddelku, kjer prihajajo živnozdravniki še vedno z novimi stvarmi, izmed katerih bo marsikatera zanimala tudi širo javnost. Radovedni smo tudi, kaj bo odgovoril vinarski nadzornik Gombač na kritiko njegovega delovanja za časa ljubljanskega velesejma s strani vinarskega in sa-ljarskega odseka v Mariboru. No in potem pride še veliko prav »luštnih« stvari.

Končno pribijemo še enkrat, da so vsi ti imenovani gospodje: Vedernjak, Skalický, Malasek itd. najstrastnejši samostojni agitatorji in najboljši kmetijski »prijatelji« — na shodih.

Gospodarski obzornik.

Kaj bo Slovenija plačala letos.

Državni dohodki, ki jih bo to leto dala Slovenija, so v proračunu obseženi v treh skupinah. V prvo spadajo vsi direktni (zemljiški davek, dohodnina, pridobnina,

razrednina itd.) in indirektni (trošarina, carina itd.) davki, takse in monopoli (tobak, sol, užigalice itd.), v drugo spadajo državna prometna podjetja in sicer pošta, brzojav, telefon ter čekovni urad, dalje dohodki iz državnih gozdov, rudnikov, industrijskih podjetij in kopalšč. V tretjo sku-

pino pa spadajo razni manjši upravni dohodki.

1. Zadnjič smo že podrobno izkazali, da so direktni davki v Sloveniji proračunani na okroglo 70 milijonov kron, h katerim je prišteti zastalega dolga na davku na vojne dobičke 24 milijonov kron. Posebna, specialna trošarina za Slovenijo je proračunana na 8,800.000 kron. Povišane in pomnožene takse imajo dati državni blagajni 56 milijonov, v resnici pa bodo vrgle mnogo več kot vsi direktni davki, ker je brezdomno nezdravo razmerje.

Kosmat dohodek monopolov (tobak, sol, užigalice, cigaretni papir, petrolej in saharin) je izračunan za Slovenijo s 500 milijoni kron.

Od te pol milijarde pripade na tobačni monopol 364 milijonov, na solni 64 milijonov, na petrolejski 52.5, na užigalice 6, na cigaretni papirje 12½ in na saharin 1½ milijona kron.

2. Pri državnih prometnih podjetjih državnoželezniške proge v Sloveniji niso posebej izkazane, marveč pod ravnateljstvom v Zagrebu skupno z ostalim omrežjem. Dohodki pošte za območje poštnega ravnateljstva v Ljubljani se računajo na 38 milijonov, brzojava na 7½ milijona in telefona na 6¼ milijona kron ter čekovnega urada na 2 milijona kron. — Od ostalih državn. gospodarskih podjetij in naprav je proračunan dohodek od državnih kmetijskih šol, žrebčaren itd. na 2,408.800 kron, od državnih gozdov 1,669.000 kron, od gozdov verskega zaklada 17 milijonov kron, na cinkarno v Celju, Velenjski in Zabukoviški rudnik 184 milijonov kron, in končno na kopališča 9 milijonov kron. Dohodki kapitalov in fondov znašajo 321.778 kron in razni drugi drobni dohodki 19,445.853 kron. Seveda so to kosmati dohodki brez odbitka stroškov.

K tem posebnim dohodkom, ki znašajo za celo Slovenijo 919 milijonov kron, bi bilo prišteti še pripadajoči del splošnih dohodkov iz carine, carinskega agia, splošne državne trošarine in davka na poslovni promet.

Ako računamo, da pripade od skupne vsote na Slovenijo ena desetina, bi to znašalo pri carini 160 milijonov kron, pri prometnem davku 160 milijonov kron, pri splošni trošarini 150 milijonov kron in končno pri carinskem agiu okrog 300 milijonov kron. Po tem ključu bi torej ti splošni izkazani dohodki znašali le okrog 150 milijonov kron manj kot posebni dohodki.

Iz cele sestave je razvidno, da pri vseh teh številkah stari direktni davki že sploh ne igrajo nobene vloge več. Letos jih bodo celo takse presegle, dalje je vpejlan nov davek na poslovni promet, ki sam donaja nad dvakrat toliko, kakor vsi direktni davki z dokladi skupaj. Carinsko breme se je celo preevalo na uvoz in se je v novembru in decembru povzegal agio na 500 odstotkov. Polovico celega proračuna tvorijo draginjske doklade, dočim izvažajo verižniki živila v inozemstvo ne da bi država imela le en vinar od teh ogromnih dobičkov. Take gospodarske politike ne more nobeden odobravati in vsak trezen gospodar z resno skrbjo gleda v bodočo pomlad.

Pridobitne naprave in podjetja države imajo pri nas vsekoli izgubo. Povišane poštne in brzojavne pristojbine komaj zadostujejo za vzdrževanje ogromno pomnoženega nepotrebnege objekta; čekovni urad sploh ne misli na kako obrestovanje vlog; velenjski rudnik je tako zavožen, da ga tudi razni dvorni svetniki ne bodo rešili; o propadlem gospodarstvu državnih železnic pa bi bilo škoda izgubljati vsako besedo. Splošno znano je tudi, da je cinkarna v Celju pasivno podjetje, ki v državni upravi ne bo nikdar dobičkosno. Ministrstvo šum in rud, kakor tudi pošt in brzojavov se bojita objaviti računске zaključke svojega zavoženega gospodarstva in jih izpostaviti javni sodbi.

Naši gospodarski krogi so nad našim voljenim zastopstvom že obupali in se udali topemu. Tri leta so prigovarjali, da tako gospodarstvo vodi navzdol, zaman in zaman. Načelno se odklanja vsak dober nasvet. Razveseljivo dejstvo je le, da je proračunska razprava letos vendarle malo živahnejša kot prejšnja leta, dasi je še od stvarnega razmotrivanja zelo daleč. V prometnem vprašanju se zdi, da je nastopilo na vladni klopi malo iztreznjenosti, bojimo se le, da prihaja to spoznanje prepozno. (Po »Trgovskem listu«.)

Angleži o naši držani.

»Manchester Guardian«, znani angleški list, prinaša dopis o gospodarski politiki in o razmerah v Jugoslaviji. Dopis ni preveč laskav za nas in bo le pripomogel, da se slab glas, ki ga ima inozemstvo o naši državi, še bolj utrdi. V dopisu se govori tako-le:

»V polovici meseca septembra preteklega leta prosila je vlada kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, da sklene državno posojilo v Londonu. Ta prošnja je bila brezuspešna, ali točneje rečeno zavrnjena. Vzrok temu so bile velike zapreke, kakor tudi pomanjkanje varnosti srbskih vojnih dolgov. Vojni dolgovi znašajo 1.9 milijard frankov v zlatu, v kateri vsoti so že vračunjeni tudi stroški za novo oborožitev srbske armade na solunski fronti. Nadalje je upoštevati tudi francosko-angleške predujme; za te, kakor tudi za že zapadle obresti zahtevajo upniki garancije, in sicer potom prepustitve državnih monopolov.

V začetku se je inozemski kapital še zanimal za narodno gospodarstvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, no, slednjič se je to zanimanje vsled najrazličnejših ovir, koje so se stavile sklepanju sporazuma za nove naprave, popolnoma ohladilo. — Začasno je angleški kapital udeležen v petrolejski delniški družbi v Zagrebu, koje delniška glavica znaša 50 milijonov papirnatih kron.

Inozemski kapital se je zanimal tudi za prometna sredstva v Jugoslaviji, toda tudi v tem oziru ni prišlo do sporazuma. Švicarski konsorcij se zanima za zgradbo železniške proge Sarajevo — Split, nek drug francoski konsorcij se je ponudil, da izdela železniško progo Split — Banjaluka z zvezo v Slavoniji. Tudi je hotelo neko ameriško društvo zgraditi luko v Bakru ter jo

zvezati z železniško progo Bukarešt — Jadransko morje, kateri načrt je zbudil zelo živahno zanimanje v Londonu in Parizu.

Ako bi vladalo v državi Srbov, Hrvatov in Slovencev zanimanje za omenjene načrte, gotovo se ne bi stavliale nobene zapreke njihovim izvršitvam, toda zdi se, da tam prevažajo tovore rajši na oslhl, nego pa po železnici, ker se jim mora tudi pustiti, ker so s tem zadovoljni.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

Vrednost tujega denarja.

Denar	27. febr. 3. marca 6. marca		
	K v	K v	K v
ameriški dolar	320 —	—	—
avstrijska krona	—	—	—
čehoslovska krona	5 75	—	—
angleški funt	—	—	—
francoski frank	28 92	—	—
italijanska lira	—	—	—
bolgarski lev	2 —	—	—
carski rubel	27 —	—	—
grška drachma	—	—	—
nemška marka	—	—	—
rumunski lej	2 40	2 48	—
švicarski frank	—	—	—
poljska marka	—	—	—
mažarska krona	—	—	—

g Banke ne kupujejo nič več tujega denarja. Sindikat bank sporoča: Sindcirane banke v Ljubljani so z ozirom na deloma nejasna po časopisu objavljena poročila o novem dodatnem pravilniku o kupčevanju s tujim denarjem in devizami sklenile, da do nadaljnjega ne kupujejo in ne prodajajo nobenega tujega denarja in ostalih plačilnih sredstev ter tudi ne izdajajo uverenj.

g Vedno več papirja. Od 8. do 15. februarja je narasla vsota bankovcev v naši državi za 4,144.240 kron in znaša zdaj cela vsota bankovcev 18.565,110.900, t. j. 18 milijard in pol kron.

g Izplačevanje 7odstotnih obresti investijskega posojila se izvrši 15. marca pri vseh denarnih zavodih, kjer je bilo posojilo podpisano.

g Izplačilo odtrganih 20 odstotkov o priliki markiranja denarja, se po poročilih listov bliža svoji uresničitvi. Pravijo, da se to izplačilo izvrši v najkrajšem času in da so s tozadevnim delom v finančnem ministruvstvu že pri kraju. — Tako smo že večkrat poročali in bomo morali najbrže še večkrat.

DAVKI.

g Davkoplačevalci in davčne knjižice. Finančni minister je odgovoril 24. t. m. na pismeno vprašanje posl. Stanovnika in tovarišev o uvedbi davčnih knjižic za davčne obveznike v Sloveniji s sledečim pojasnilom: Po § 14. ustave za davčne urade iz l. 1850. morajo davčni uradi potrjevati strankam plačilo davka v davčnih knjižicah, ki so jih dolžni donesti davčni obvezanci sami. Ako nima obveznik knjižice, je dolžnost davčnega urada, da jo na zahtevo stranke izda. Tak in edini je način plačevanja direktnih davkov neposredno pri davčnih uradih. Drugi način plačevanja je, da obveznik plača davke po poštnih položnicah. Razume se, da tudi takrat dobi obveznik potrdilo o izvršenem plačilu od poštnege urada; ko pa obveznik pride v

davčni urad, more zahtevati, da se mu izvršeno plačilo vpiše v davčno knjižico. Taki zahtevi mora davčni urad ustreči po obstoječi naredbi iz l. 1910.

g Pojasnilo. Sklicujoč se na članek »Prizanesite nam s takimi pomočami« v štev. 7 »Domoljub« z dne 15. febr. t. l. (prejšnjih tozadevnih članov nisem čital) Vas prosim, da sprejmete v eno prvih števil »Domoljub« naslednje pojasnilo: Iz navedenega članka razvidim, da so se v nekaterih okrajih, po naročilu davkoplačevalcev samih natisnili posebni obrazci za dohodninske napovedi. Ne morem soditi, ali odgovarjajo ti obrazci zakonitim predpisom, ker nisem niti enega videl, še manj seveda kot nepravilnega zavrnil. Kajti takih obrazcev se ni v tukajšnjem okraju nihče posluževal. Pač pa so mnogi pošiljali kar na navadnih polah spisane napovedbe z dohodki in stroški, vpisanimi brez vsakega reda, brez predpisane klavzule na koncu, deloma brez podpisov, nekatere še celo nerazločno, da ne rečem nečitljivo pisane. Vse take »napovedi« je davčno oblastvo v Novem mestu kot neveljavne strankam vrnilo in priklopilo uradni obrazec napovedi. To, takozvano »formalno preskušanje« napovedi mora vsako davčno okrajno oblastvo vsako leto izvršiti in je tudi izvršiti. Davčno oblastvo v Novem mestu je to delo letos takoj po vložitvi napovedi odpravilo, in sicer radi tega, ker se davčni zavezanci, katerim vrnemo po preteku več mesecev svoje nepravilne napovedi, pritožujejo, da jim niso več v spominu dohodki že davno preteklega leta. — Z odličnim spoštovanjem udani A. Ipač, vodja davčnega okrajnega oblastva v Novem mestu.

g Za izenačenje davkov. Na seji narodne skupščine je dne 21. febr. govoril poslanec Ljudske stranke dr. Gosar proti dvanajstina za meseca marec in april. Naglašal je, da obstaja brezglavost našega državnega gospodarstva predvsem v tem, da nimamo nobenega jasnega vpogleda v dosedanje finance in da ministri sami izjavljajo, da so proračuni samo navidezni. Še manj vpogleda pa imamo v letne obračune, ki se sploh ne polagajo. Nadalje je protestiral proti neenakosti davkov ter navedel posamezne slučaje z ozirom na neenako obdavčenje v Srbiji in v prečanskih pokrajinah. Bavi se je tudi z davki, ki jih morajo plačevati celo navadni delavci. Navedeni slučaji so osupnili skupščino tako, da je finanč. minister vzklikal, da se načrt novega davčnega načina že pripravljajo. Poslanec dr. Gosar je nadalje dokazoval, da leži vzrok naše slabe valute predvsem v slabem gospodarstvu in finančni politiki vlade.

ZIVINA.

g Cene živini in mesu v Mariboru. Debeli voli 26 do 32 K, poldebeli voli od 18 do 25 K, plemenski biki 17 do 25 K, biki za klanje 18 do 22 K, klavne krave debele 18 do 22 K, plemenske krave od 18 do 22 K, krave za klobasarje 13 do 16 kron, molzne krave 18 do 20 K, breje krave 18 do 20 K, mlada živina 17 do 24 K. — Volovsko meso I. vrste, II. vrste in meso od bikov, krav in telic 1 kg 40 do 48

kron. Telečje meso I. vrste 48 K, II. vrste 40 K. Svinjsko meso sveže 1 kg 60 do 80 kron.

g Voli iz Nemčije. Pogodba, ki jo je svojočasno sklenila država glede prodaje živine iz Nemčije z neko družbo, je uničena na zahtevo poslancev. Belgrajska politika poroča, da se je tej družbi vseeno posrečilo prevzeti 17 tisoč volov in jih prodati v Švico. Te vole so kupili od države nekaj pod 4 dinarji za 1 kg žive teže, v Švico pa so bili prodani po 1 frank 80 santimov, kar pomeni, da so zaslužili pri vsakem kilogramu malenkosti, nič več kot okoli 20 dinarjev. Dobro bi bilo, da bi nam g. poljedelski minister Pucelj kaj več povedal o tej kupčiji in pa imena javnih in skritih kompanjonov, ki so pobesali lepe milijončke v svoje nenasitne malhe. Prosimo!

CENE.

g Cene hmelju. Iz Žateca na Češkem poročajo, da je v zadnjih dneh povpraševanje po hmelju zopet živalnejše. Hmelj kupujejo po 3200 do 3300 čehosl. kron za 50 kilogramov.

g Cene v Črni gori. V Črni gori je draginja še večja kot pri nas. Kilogram masti stane 30 din., koruze 5 din., krompirja 4 din., ovčjega mesa 14 din., svinjskega mesa 20 Din.

PROMET.

g Nabava železniških pragov. Na drž. železnicah bi se moralo izmenjati 3.000.000 pragov. Železniško ministristvo je razpisalo sedaj dobavo 1.300.000 pragov, za kar se računa okrog 160.000.000 kron. »Hrvatski drvotržac« pravi, da je ta razpis prišel ob najneugodnejšem času, ko bo dobava mnogo dražja kot sicer. Zakaj pragovi niso izdelani, izdelavati se bodo morali poleti, ko je šumski delavec znatno dražji kot pozimi in ko bo tudi izvoz iz šum radi pomanjkanja snega in vporabljanja vprežne živine mnogo težji in dražji. Dalje pravi »Hrvatski drvotržac«, da sta nevednost in nerodnost v železniškem ministristvu enako veliki.

g Vzoren nered na naših železnicah. Na naših železnicah vlada vedno večji nered. Edina pokrajina, kjer je še red na železnicah in kjer vlaki redno vozijo, je Slovenija. Sedaj je pričel minister za železnice delati tak red, da so odstopili vsi železniški ravnatelji, na njih mesto pa so prišli sami Srbi. Slovenci sploh ne pridejo v poštev. Priznati pa moramo, da so v Belgradu nekaj pametnega pogruntali. V Ljubljani imamo ravnateljstvo južne železnice. Čeprav so težki časi, vendar vlada na progah, ki so podrejene temu ravnateljstvu lep red. Pripominjamo, da imajo to ravnateljstvo v rokah Slovenci. Ker v Belgradu uvidevajo, da so nesposobni napraviti red na železnicah, se bavijo misliti, da izroče glavne proge državnih železnic v upravo ravnateljstva južne železnice. Najpreje bi imelo prevzeti progo Zagreb—Belgrad. Kakor trdijo, se tozadevna pogajanja že vrše.

g Kako grade pri nas železnice. Za železniško progo Užice—Vardište v Srbiji so proračunali znesek 15 milijonov dinarjev. Pravijo, da bi ta vsota popolnoma za-

dostovala. Sedaj so pa ugotovili, da je ta proga stala 88 milijonov dinarjev, torej 78 milijonov dinarjev več, kot so pa proračunali. Finančni odbor zahteva sedaj strogo preiskavo in kaznovanje krivcev.

g Amerikanci bi radi pri nas gradili železnice. Neka ameriška družba se je ponudila, da zgradi pri nas železnice. Zahteva pa, da ji pusti gotovo število let v izrabo tisto progo, ki jo zgradi, obenem 7 in pol odstotno jamstvo za slučaj, če bi se te železniške proge ne izplačale. Ta družba pa ni povedala, katere proge namerala graditi. Vlada je o tej ponudbi že razpravljala in je pripravljena odobriti petodstotno jamstvo od vložnega denarja, toda družba bi morala graditi ne samo tiste proge, katere bi se smatrale, da bodo nesle (n. pr. Belgrad—Brod na Savi—Sarajevo—Jadransko morje), ampak tudi tiste, ki so za nas v vojaškem oziru važne. Vojnemu ministru je prepuščeno, da sestavi zemljevid vojaško važnih prog.

g Za zgradbo železnice v Prekmurju. Zastopniki 27 prekmurskih občin so na svojem sestanku v Beltincih zahtevali, da se prične takoj graditi železnica Ljutomer—Ormož, nadalje proga Murska Sobota—Dolnja Lendava in da se obnovi promet na progi Murska Sobota—Hodoš.

g Avtomobilna prometna d. d. v Ljubljani naznanja celj. občinstvu, da je morala vsled velikanskega povišanja tvorniških cen pri vseh potrebščinah zvišati vozne cene na progi Ljubljana—Celje za 50 odstotkov.

PODJETJA.

g Tovarna »Zavor« je začela poslovati v Sp. Rečici pri Laškem. izdeluje za enkrat razne zavore za koleslje in patent-zavore. Ta tovarna je prva tovarna take vrste v Jugoslaviji, ker že dosedaj tukaj nobena tovarna ni izdelovala tovarniško teh fabrikatov. — Tovarna je last družbe »Zavora« d. z. o. z. v Celju.

g Novo industrijsko podjetje v Kamniku. V Ljubljani se je osnovala pod imenom »Matra« nova delniška družba, ki bo pričela v najbližjem času v Kamniku z obratom. Izdelovala bo tekstilno blago, in sicer se bo bavila z mehaničnim tkanjem. Med drugim bo izdelovala trakove za čevlje in klobuke, pasove, naramnice itd.

g Akcijsko zavarovalno društvo »Vardar« so ustanovili v Zagrebu. V odboru te delniške zavarovalne družbe sedi tudi nekaj Slovenskih bankirjev.

RAZNO.

g Preganjanje draginje v Ljubljani. Na pepelnico sredo je izredna ljubljanska policija velik pogon za uveljavljenje določil naredb za pobijanje draginje. Gospod, kateremu je na policijski direkciji poverjena naloga pobijati draginjo, je odposlal 23 patrolj, katere so obiskovale vse prodajalne, gostilne itd. z namenom, da ugotovijo, če imajo na prodajalnih predmetih označene cene. Izvedeli smo, da so patrolje naznanile veliko strank, ker niso označile cen in ki se bodo morale za to pred sodiščem zagovarjati. Okrajni sodnik dr. Stojkovič je obsodil dve stranki, ker nista imeli označenih cen, vsako na 24 ur zapora in na denarno globo 500 Din.

g Za ustanovitev kmetijske sbornice v Slovenijo je bila v državni proračun sprejeta vsota 150.000 K. Tako proroča »Kmetijski list«. Isti list z dne 2. t. m. pa poroča, da je na Pucljevem shodu v Slov. Bistrici bila sprejeta resolucija: »Na žalost pa smo dognali z ogorčenjem, da je bila ta postavka sedaj z malomarno gesto iz d. ž. proračuna izčrtana.« — Puclj je torej dal samemu sebi nezaupnico. Vprašamo samostojneže: Kakšen pomen ima tedaj ministrovanje samostojnega voditelja Puclja? On je minister, on je zaupnik vlade, član vlade, pa ne more obdržati v proračunu niti 150 tisoč kron?

g Pred novimi špekulacijami. Neki belgrajski list piše: Razen drugih reči, je pričelo primanjkovati tudi soli. Kalor finančni minister z nobeno rečjo ne računa, tako tudi ne s tem tako važnim predmetom. Monopolna uprava je pred poldrugim mesecem odobrila nakup soli, ali spisi leže še vedno v finančnem ministrstvu in jih nobeden ne reši. V nekaterih krajih stane danes kilogram soli že 8 do 15 dinarjev. Monopolna uprava odklanja vsako odgovornost, liferanti pa preključujejo svoje ponudbe. Vse to postopanje je zelo prozorno. Velike množine soli, ki so last zasebnih špekulantov, čakajo, da v državi polinoma zmanjka soli, ker vedo, da bodo potem lahko prodajali kakor bodo hoteli in zraven seveda veliko zaslužili na račun uboega ljudstva, ki že itak veliko trpi pod državnim in zasebnim oderuštvom.

g O zemljiški knjigi, konverzijah, testamentih in o vseh tozadevnih novih pristojbinah, s praktičnimi vzorci prošnji, pogodb itd. Ravnatelj zemljiške knjige A. Spendé je izdal k tej knjigi »Dodatek iz leta 1922«, ki obravnava sistematično vse do leta 1922 izižle izpreminjavalne naredbe in novi pristojbinski zakon iz leta 1921 v jasni in kratki obliki. Cena knjige z dodatkom (180 in 14 strani, t. j. 12 tiskanih pol v oktav formatu) 12 dinarjev, po pošti 1 Din več. Naročila sprejema izdajatelj (Ljubljana, Justična palača) in Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Dobiva pa se tudi v drugih ljubljanskih knjigarnah.

g V svrhu upostavitve ribjih voda in povzdiže ribarstva v Sloveniji bo Pokrajinska uprava, oddelek za kmetijstvo tudi letos oddajal postavljati zarod iz ribjeva vališča na Bledu, ko posamešno sposoben za izpuščanje v proste vode. Cena 85 Din. za 1000 zaroda loco Bled. Ker je množina zaroda omejena, sprejema oddelek za kmetijstvo naročila samo do 20. marca 1922.

g Pridelek kozjih kož v naši državi znaša letno okoli 400 tisoč kron.

g Občni zbor Gospodarskega društva na Vrhniki bo v nedeljo dne 12. t. m. ob 8. uri popoldne v Rokodelskem domu. Člani, udeležite se občnega zbora polnočestvilno. — Ob 4. uri bo v istem prostoru občni zbor Hranilnice in posojilnice na Vrhniki.

p Nov poslovnik za narodno skupščino je sprejet. Na zunanjo politiko in vojaške zadeve ne daje narodni skupščini nobenih pravic. Predsednik dr. Ribar je izjavil, da po novem poslovniku poslanci ne morejo trajno izostati od narodne skupščine.

p Naš zunanji minister dr. Ninčič je imel pretekli teden v Bratislavi na Češkem važne pogovore s češkim zunanjim ministrom dr. Benešem.

p Nekdaj in sedaj. Ko je bil dr. Korošec na vladi, tedaj je bilo vse povprečno za 200 odstotkov cenejše kot danes. Toda takrat je vse dvigalo pesti zoper dr. Korošca in grozilo s štrajkom. Danes pa n. pr. železničarji ne morejo več izhajati, draginja je zmerom večja, kapitalizem pa vedno močnejši in brezobzirnejši, toda slovensko uradništvo ponižno kloni glave in molči. Pod dr. Korošcem tako bojeviti liberalni železničarji pa po tolikih brcih, ki jih dobivajo dan za dnem ponižno izjavljajo ministru: »Sporočamo Vam! Nečemo stavke, nečemo pasivne resistence! Vse njihovo orožje proti železniškemu ministru pa obstoji v teh-le besedah: »Naj Vas celo življenje spremlja jok gladnih otrok in prokletstvo onih, katerih roditelji so zaradi Vas — radi prezebanja in glada oboleli in izgubili življenje v težki službi železniškega prometa.« Nam se čisto prav zdi, da železničarji ne štrajkajo, zakaj to bi splošno bedo le še pomnožilo. Zanimivo pa je vendarle, kakšno huronsko vpitje je bilo pod dr. Korošcem, ki je bil priznано dosedaj v naši državi naboljši železniški minister in kako je zdaj vse krotko. Seveda dr. Korošec je bil klerikalec in hudič naj ga vzame, četudi bi nam pečene piške v usta tlačil, sedanji minister pa ni klerikalec in potem se tudi že potrpi, čeprav v »prezebanju in gladu«.

p Samostojna zveza s liberalci in svobodomiselnici. Kmetijski list je umljivo zelo jezen in žalosten, ker se je na tako presenetljiv način razkrinkala njihova najtesnejša zveza s svobodomiselnimi liberalci in kapitalisti, ki so pritrjali slovensko ljudstvo na rob propada. Sam g. minister dr. Kukovec, ki je bil kot najodličnejši član liberalne stranke gotovo ne samo obvošččen o teh pogajanjih, temveč naravnost merodajen, je celemu svetu slovesno izjavil, da so prejeli samostojneži od liberalcev tisoče za organizacijo svoje stranke in da jim je liberalna stranka posodila vse svoje organizacije na kmetih za agitacijo pri volitvah v ustavotvorno skupščino. Ugotavljamo še enkrat, da so vodje samostojne stranke n. pr. Kušar, Pirc, Ažman, Majcen, Pipan, Černe itd. z lastnimi podpisi to zvezo v Kmetijskem listu tajili v istem trenutku, ko se je zveza kovala in tudi izkovala. Kmetijski list sedaj sramežljivo priznava, da so jim liberalci posodili nekaj stotisoč, od katerih pa 100.000 kron še niso »vrnilci«. Torej končno Kmetijski list tudi sam priznava, kar je dve leti tajil ter celo s podpisi svojih veljakov vlekli svoje pristaše za nos. Da so si samostojneži za volitve izposodili vse podeželske liberalne organizacije za volitve, Kmetijski list zaenkrat sramežljivo — molči. — Sedaj je pa prišel še dr. Žerjav v Slovenskem Narodu in potrjuje zvezo s samostojnimi

ter pravi, da je taka zveza še za nadalje potrebna.

p Svobodomiselnih hlapeci najponižnejše vrste so postali samostojneži. V zadnjem Kmetijskem listu se zopet z vso silo ter s celimi litanijami laži, ki jih že vsi na pamet znamo, proti klerikalizmu, kar pri liberalcih redno pomenja vse, kar je verskega in z vero v zvezi. Po podivjani in skrajno obupni pisavi Kmetijskega lista sodeč moramo misliti, da je notranji razkroj v samostojni stranki še precej večji in žalostnejši, kot smo mi sodili. Sicer sta pa to tudi pokazala Pucljeva shoda v Slovenski Bistrici in v Kranju, ki sta bila brezdvomno povod in vzrok, da je Kmetijski list spustil žalostno in dolgo pritožbo na svoje somišljenike, da lenobo pasejo. Zelo propal ali pa zelo neumen bi moral biti tisti kmet, ki bo danes še delal tlako samostojnežem. Samostojneži so mu svetili železen bič v podobi centralizma, ki bo izbil zadnjo kapljico krvi iz telesa slovenskega kmeta; potem naj jim pa ta še lestvico drži, po kateri bi plezali razni Puclji in Ureki do državnih korit! Kmetijski list, nikar ne zahtevaj nemogočih stvari.

p Košarico so dobili. Samostojneži so poslali srbski stranki zemljoradnikom milo prošnjo, če bi ne kazalo zopet pogovoriti se o skupnosti. Samostojneži so namreč že storili svojo dolžnost za centralizem, vlada jih ne rabi več, plačilo so tudi že prejeli in zdaj se ponujajo na vse strani. Na zboru zemljoradnikov, ki se je vršil 20. in 21. februarja v Belgradu, se je pismo samostojnežev prebralo in brez nadaljnega sklenilo, da s takimi ljudmi nobene skupnosti.

p Nova stranka. Izvršilni odbor Samostojne kmetijske stranke — kakor smo izvedeli od njihovega zaupnika — je sklenil ustanoviti Gospodarsko stranko in sicer po vzorcu SLS, da bo obsegala vse stanove. Samostojna kmetijska stranka bo del Gospodarske stranke. Razlog je ta, da so samostojneži izgubili toliko pristašev, da s sedanjo organizacijo in s sedanjim imenom ne upajo več uspeti.

p Ko je klerikalizem pri nas vladal, je cela dežela slovela po svojem ogromnem gospodarskem napredku, deželni zbor s svojimi kmetijskimi zastopniki je v najhujšem boju z Dunajem in liberalci (sedanjimi samostojneži) sam odločeval o svojem denarju, sam si delal postave, ki so bile za našega kmeta potrebne in primerne. Sedaj pa vlada pri nas samostojno-liberalni centralizem. Stotine milijonov našega denarja gre na jug in ga ni več nazaj, vsaka postava in naredba bije v obraz našim gospodarskim potrebam, davki se višajo, višajo, višajo, valuta pada, p. da, pada, draginja se dviga, dviga, dviga, samostojneži pa sede v vladi in sede ter vladajo, mi jemljemo konec, kapitalisi. pa po zaslugi sedanje vlade vozijo težke milijone v svoje kakor brezno globoke žepe. Da bi Kmetijski list vse te obupne razmere in vnebovpijoče izdajstvo samostojnih voditeljev pokrili in zabrisali, kriči, da je klerikalizem rak-rana našga naroda. Kmetje, koliko časa bodete še trpeli tega največjega škodljivca v svojih hišah?

p Kmetijski list se poteguje celo za — Pribičevića. Hudo smo padli.

Razgled po svetu.

Politične.

p Slovenci brez predsednika. V narodni skupščini so volili predsedstvo. Dosedaj je bil podpredsednik poslanec Urek. Sedaj ni nobenega. Celo na Dunaju smo ga svoj čas imeli.

Domače novice.

d Orliška akademija s prav izbranim in vsled raznobarvne razsvetljave silno učinkovitim sporedom se bo vršila to soboto dne 11. marca ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu v Ljubljani.

d Orlovska akademija z dvanajstimi alikovitimi točkami, s sodelovanjem vojaške godbe se bo vršila v nedeljo 12. marca ob 7. uri zvečer v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani. Akademija je zaključek orlovskega telovadnega tedna in bo najsičajna, kar se jih je dosedaj vršilo. Je brez veselice in brez pijače — pač pa tiči v njej velik kapital vzgojnega in izobraževalnega dela. Kdor hoče kaj lepega videti, naj ne zamudi.

d Županski tečaj v Ribnici. V nedeljo, dne 19. marca, bo v Ribnici tečaj županske zveze za župane in občinske odbornike ribniškega in velikolaškega sodnega okraja. Tečaja se lahko udeleže tudi drugi, ki se zanimajo za občinsko gospodarstvo. Začne se ob 9. uri dopoldne v dvorani Izobraževalnega društva. Na dnevnem redu bosta predavanji o notranjem poslovanju občine in o domovinstvu.

d Surovost samostojnežev. Piše se nam: Kakršnooliko kažejo naši »samostojneži« že od svojega početka pri nas doma, tako, ali še bolj surovo, kažejo v zbornici. Ko je zadnjič v zbornici govoril poslanec Brodar in ostro kritikoval postopanje z našimi fanti v armadi, samostojni sami niso vedeli, kaj bi bili začeli, da bi zmanjšali vpliv njegovega energičnega govora. Brodarja niso mogli napadati, ker je bil njegov govor stvaren, nepolitičen. V vsem svojem govoru je samostojne omenil samo enkrat, pa še takrat le mimogrede. Dr. Kukovec mu je napravil enkrat medklac, kakor da Brodar govori le iz političnih ozirov, na kar ga je Brodar takoj zavrnil z odgovorom: »Gospod doktor Kukovec, jaz sem kmet in mi ni treba tako govoriti, da bi se eni ali drugi stranki prikupil. Jaz tudi brez poslaniškega mandata lahko živim!« — Takoj Brodarjev govor ni dal prav nobenega povoda samostojnim, da razpno svoja nasilna jadra, so kljub temu pričeli kar z lepo naše mirno sedeče poslance napadati in nad njimi kričati. Naši so jim na njihove napade odgovarjali, nakar postanejo samostojni tako besni (ker naši bi bili morali na napade samostojnežev molčati seveda), da so planili iz svojih klopi proti našim poslancem ter tako po živinsko rjuli, da je Brodar moral za par minut svoj govor prekiniti. Med vsemi se je v svoji surovosti odlikoval najbolj Mrmolja. Ta se je ves razjarjen pridrsal prav do klopi naših poslancev, kakor da jih hoče dejansko napasti. Kričanje in rjovenje samostojnežev je bilo toliko, da so poslanci iz klubov in hodnikov hiteli v zbornico od vseh strani, gledat, kaj se je zgodilo in tako imeli priliko videti na pol zblaznele svoje samostojneže. Srbi, ki so to podivjanost naših samostojnih videli, so se zelo zgražali; eden izmed njih je pristavil: »Evo jih Slovence! Pa nam očitajo balkanizem, kdo se bolj sovraži med seboj kakor oni?« — Samostojnim ni dovolj, da so pogнали v boj in nahujskali kmeta proti kmetu ter povzročili s tem mnogo sovraštva med našim poštenim in mirnim kmetiskim ljudstvom in to ne samo popol-

noma po nepotrebnem, ampak kakor kaže njihovo izdajalsko delo, v veliko njegovo škodo, ki se ne bo dala tako hitro popraviti. Sedaj so se v zbornici pričeli igrati tako vlogo, da še na zunaj zapravijo ugled in kredit našega slovenskega ljudstva.

d Odkupovanje za beračenje. V Ljubljani namerava magistrat odpraviti beračenje s tem, da se imovitejši krogi odkupijo in pošljejo magistratu primeren znesek. Zgodilo se pa je, da veletrgovci in velebankirji s prav malimi izjemami niso nič dali, dasi so jim delavci, ki so sedaj berači, znosili stotine milijonov skupaj. — Ogabno je svobodomiselnost!

d Otvoritev in slovesno blagoslovljenje nove cerkve sv. Jožefa v Ljubljani. Na praznik sv. Jožefa, 19. marca, se bo blagoslovila cerkev sv. Jožefa v Ljubljani po tem-le sporedu: Ob 10. uri prihod prevz. knezoškofa in slovesno blagoslovljenje cerkve. Nato govor in pontifikalna sv. maša. K sklepu »Zahvalna pesem«. Zvečer ob 7. uri se bo začel v isti cerkvi sv. misijon, ki bo trajal 8 dni. K tej slovesnosti so vsi srčno povabljeni iz mesta in dežele posebno pa še tisti, ki so s svojimi milodari pomagali zidati cerkev. Ob tej priložnosti prosimo vse plemenite častilce sv. Jožefa, da se v tem mesecu, ki je njemu posvečen, spomnijo njegovega svetišča in pomagajo pokriti ogromne stroške za dozidavo, ki presega že polmilijona kron! — Predstojništvo cerkve.

d Socialen škandal. Nekje na Gorenjskem živi upokojeni 82 letni župnik, kateri je skoraj že popolnoma slep, ki je deloval 42 let v dušnem pastirstvu, pa je tudi 36 let neprestano poučeval na zasilni šoli v veliko zadovoljnih cerkvenih in svetnih predstojnikov, največ pa v korist faranom in šolski mladini. In danes ima — čujte! — mesečne pokojnine z vsemi dokladami 144 Din 65 p. S tem mora plačevati stanovanje in vse drugo potrebno! Svojim izvoljencem pa siplje vlada milijone v žepu.

d Bolnice v Ptuj, Murski Soboti, Brežicah in Slovenjem gradu se zapro, ker centralizem nima denarja — za nas. Poslanec Škulj je radi tega ostro napadel vlado v narodni skupščini, na kar pa je Kmetijski list grdo napadel Škulja radi tega.

d Za povratek vojaških beguncev. Poslanec Žebot je posredoval pri vojnem ministru, da se smejo povrniti brez kazni vojaški begunci preteklega leta. Minister je obljubil, da bo izdal tako naredbo.

p Fašisti so napadli na Reki vladno palačo. Predsednik reške republike Zanella je zbežal v Jugoslavijo. Italijanska vlada mirno gleda in čaka, kdaj bo padla Reka kot zrelo jabolko v naročje Italije.

d Sokoli, bojovníki za velesrbsko nadvlado. V imenu Jugoslovanskega kluba je izročil njegov načelnik dr. Korošec vojnemu ministru zaupen dopis 4. armijske oblasti, v katerem se pozivajo častniki, naj zaplenjujejo vse časopise in liste, ki jih prejema vojniki in v katerih se piše za Orla in proti Sokolu. V dopisu se odreja, naj se med hrvatskimi in slovenskimi vojniki agitira za Sokola, ki služi srbski misli. Dr. Korošec zahteva, naj se katoliški

Hrvati in Slovenci oproste vojaške službe, ako vojaški upravi ne ugaja njihovo versko prepričanje. Ista armijska oblast je izdala tudi zaupno naredbo, kako je treba postopati s hrvatskimi in slovenskimi listi v vojski.

d Če starši molče — mi ne smemo. V Št. Vidu nad Ljubljano je razrednik šestega razreda ljudske šole g. Bitenc, načelnik Sokolov, če ni prav v zadnjem času to svoje dostojanstvo odložil. Ta gospod je svoj čas učil fante v obrtni šoli ljubavna pisma, tako, da starši nič ne morejo zvedeti. Pozneje je na neki petek v šoli vpričo otrok klobaso jedel in s tem omalovaževal njihov verski čut in versko vzgojo, ki jo jim dajejo starši. Lansko leto pa je ta sokolski vodja zapeljal ubogo dekle z obljubo, da jo vzame v zakon. V zakon je ni vzel, pač pa je dekle na porodu umrlo. Še preje pa ji je ponujal neka »zdravila« itd. O tem ne dalje. Stvar je s pričami dognana, a kljub temu se šolska oblast ne gane, ne krajna, ne okrajna, ne višja. Celu starši molče in so menda zadovoljni, da taka propalica — ta izraz ni prehud in ga namenoma rabimo — vzgaja njihove otroke? Ali je res že ves čut v nas zamrl? In stavimo, da bodo potrpežljivi in premehki šentvidci celo to prenesli, da bo krajni šolski svet spravil iz Št. Vida vzornega vzgojitelja, šolskega vodja Bajca — kar smatra kakor danes beremo sedaj za prvo svojo nalogo — Bitenca pa bodo pustili na svojem mestu. Da, da, čudovito potrpežljivi so naši ljudje, tako potrpežljivi, da je že kar greh. Pa ne ravno majhen. Grehe pa Bog kaznuje. Pa bo tudi tega.

d Ruska pravoslavna cerkev je imela decembra meseca v Karlovcu pri Beogradu cerkveni zbor. Navzoči so bili škofje, katerih škofije niso v Rusiji. Med drugimi se je obravnavalo tudi, kako ovirati razširjanje katoliške cerkve. Čudno se nam zdi, da Rusi niso odklonili papeževih žrtev za ruske gladujoče otroke, ker je ravno to brez dvoma najkrepkejšo priporočilo za katoliško cerkev med Rusi. Doslednost, doslednost!

d Za povzdigo nrvnosti. Novosadski meščani in meščanke so poslali te dni na mestno poglavarstvo v Novem Sadu daljšo spomenico, v kateri zahtevajo, da se občinsko vodstvo najodločnejše zavzame za povzdigo nrvnosti. V spomenici povdarjajo, da se je nenrvnost, mati vsega zla, tako razširila, da pošten človek ne more več peljati svoje soproge in otrok v noben javen prostor niti na sprehod. Odločno nastopajo proti kvartanju, ki je upropastilo že toliko poštenih ljudi. Predlagajo, da naj se vsak pijanec — moški ali ženska — zapre in kaznuje. Istotako naj se najstrožje kaznuje vsaka ženska, ki hodi nedostojno oblečena. Med najpogubonosnejše v moralnem in gmotnem oziru štejejo bare in kavarne, v katerih pojo razni »umetniki in umetnice«. Pod plaščem zabave in umetnosti razširjajo razni kugo in zastrupljajo družabno življenje, zato predlagajo, da se naj ti lokali zapro. Vsi oziri, češ, da ima država od njih koristi, morajo pasti pred skrbjo za bodočnost naroda. — Tudi v Ljubljani bo to kmalu potrebno.

d Valuta. Najbolj čudna stvar na svetu je valuta. Vzemimo dve deželi, na primer Frantsko

cijo in Belgijo. V obeh deželah so franki in francoski frank je ravno toliko vreden kot belgijski in nasprotno. Obe deželi se pa pričeta pripraviti med seboj. Naenkrat odredi Francija, da bo belgijski frank na Francoskem vreden samo devetdeset centimov. Isto odredi tudi Belgija. Na meji pa živi človek, ki ima veliko železa, pa malo denarja. Vzame vse svoje premoženje v obliki eneč francoskega franka, gre v francosko oštarijo in izplije kozarec žganja za deset centimov. Namesto devetdesetih si da izplačati en belgijski frank, ki je v Franciji le devetdeset centimov vreden. Z njim gre preko meje in izplije v belgijski krčmi kozarec žganja za deset centimov. Namesto devetdesetih centimov si da izplačati francoski frank. Tako roma mož od jutra do večera že tedne in tedne in je že popolnoma izpit, franka v žepu mu pa še ni zmanjkalo. To je valuta.

d Štrajk. V tovarni usnja »Indus« in tovarni konserv (»Impek«), oboje na Vrhniki, je stopilo delavstvo s preteklim pondeljkom v štrajk. Vzrok mezdno gibanje.

d Pismo iz Amerike. Cleveland, Ohio, 7. feb. 1922. Cenjeno uredništvo! Ker imamo sedaj silno malo dela v Združ. državah Amerike, bi Vam rad nekoliko opisal razmere in novice iz naše države.

Velikanska podjetja, katera delajo to državo slavno in dajejo zaslužka naseljenecem, so v današnjih dneh mrtva. Jekleni stroji, topilnice, rudokopi in druga industrija: vse počiva. Velika revščina, katera nastaja vsled brezposelnosti, povzroča rope, umore in tatvine kar pri belem dnevu. Imamo tudi velikansko gonjo vsled prohibicije (prepoved alkoholnih pijač). Zdi se da le Slovane najbolj preganjajo, ker so najbolj potrežljivi. Marija Greidnova, mati več otrok, je bila pred sodnikom. Jok in tarnatione ni pomagalo nič, 200 dolarjev kazni, ker so imeli pri hiši žganjico. Lažnivi, hinavski Italijani pa, dasi imajo polne zaloge opojnih pijač, so naravnost strah okoličanov, v imeniku kaznjencev prohibicije pa je le težko najti njihovih imen. V Filadelfiji so našli več vreč ječmena in ker je bilo tudi hmelja pri hiši, so zaplenili 25 tovorov zrnja in drugih stvari, mendeč, da nameravajo variti pivo.

Kakor v Charleston, W. Va., kjer rudarji že 20. mesecev brez dela živijo z družinami v šotorih, v zimi in bedi, tako imajo ubogi delavci sitnosti po več krajih Zdr. dr. Amerike samo zato, ker so združeni v delavske zveze, česar milijonarski magnati ne dopuščajo. Najete imajo suroveže, ki se jim še dobro zdi, ako ustrelijo kakšnega foreigines, ginis, hunkejs, kakor zmerjajo inozemce. V tej deželi svobode so obdolžili zarote Franka W. Snyderja, urednika lista »The Federationist«, ker se je potegoval za premogarje. V Scranton, Pa, in Gate, Pa je bilo zasutih več rudarjev. V Steubenville, Ohio in Yorkville, Ohio. so najeti hlapci milijonarjev kar divje streljali po ulicah.

V Newyorku so ujeli 13 letnega roparja H. Staganelli, pri delu. — Humbert Rocchi daje poročila amer. časnikarskim poročevalcem, da so edino Slovani krivi nereda v Evropi.

Kinomatografski igralci so tudi zadnje čase nekako podivjali. V Los Angelos, Cal. je pred nedavnim časom umoril na nemoralen način debeluh Arbuckle igralko Kappe. Tako je bil na nek skrivnosten način umorjen nadzorovatelj igralcev William Desmond Taylor, Evropske igre na

filmih za kinomatograf se prodajajo po silno visoki ceni. Tako neka družba ponuja 500.000 dolarjev za Kristusovo trpljenje, igrano in povzeto nekje na Bavarskem. — V Washingtonu, D. C. se je udrla streha vsled teže snega na gledališču »Knickerbocker« in pokrila nad 300 gledalcev, od katerih je blizu 200 mrtvih.

Dne 4. svečana se je poročil Anastazij Andrejevič, Slovan, z gospo Marion B. Stephens, ki ima 40 milijonov dolarjev premoženja. Anastazij je star 22 let dočim je njegova milijonarska žena stara 45 let. Adrejevič je bil pisatelj v rojstnem kraju, tukaj v Zdr. državah je delal kot kemik za 8 dolarjev tedensko.

Kljub slabim časom se pojavljajo novi slovenski časniki. Do sedaj smo jih imeli 14, zadnje dni pa smo zopet za dva boljše v Clevelandu, tako da jih je 16 skupno. Tudi smo boljše v številu ver. Zadnje čase smo dobili nekakšne spiritiste med Slovenci.

V sredo 8. svečana imeli bomo v Clevelandu priliko videti metalno borbo z velikim, mogočnim Rusom in z bolj orjaškim in junaškim Jugoslovanom Martinom Pleštinom. Ameriško-angleško časopisje se silno navdušuje za Jugoslovana.

Kakšne so razmere pri nas, dokazuje sledeče dejstvo: Izvrševalni odsek Ameriške legije je na svoji seji odločno protestiral napram nameravani gradbi velikanskega spomenika padlim ameriškim junakom v spomin, ki bi veljal 3.000.000 dolarjev in kojo zgradbo je sam predsednik Harding priporočal. Ker je na tisoče in tisoče bivših vojakov sedaj brez dela, je Ameriška legija namignila Hardingu, da naj jim da kruha in zaslužka, ne pa trošiti milijonov za oni spomenik.

Končno bi še želeli, da bi se Vaš list razširil med našimi Slovenci v Združenih državah Amerike. Mnogo je naših rojakov, ki tako radi čitajo novice iz rojstnega kraja, vendar ni pravega podvzetja med njimi.

S slovenskim narodnim pozdravom Vaš naročnik Ludvik Zupančič, Cleveland, Ohio, Sev. Amerika.

d Cerkevno. Ljubljanski škof bo tudi letos zadnje tri tedne posta v stolni cerkvi izpovedoval in sicer od dneva pred praznikom sv. Jožefa, namreč od sobote, dne 18. marca popoldne pa do velikega četrtka zjutraj. Začel bo vsak dan zjutraj ob pol petih in popoldne ob petih.

d Proti slabi literaturi v Nemčiji. Svoječasno smo že poročali o sežigu velike grmade slabih knjig v Nemčiji. Sedaj so nekateri poslanci predložili nemškemu parlamentu zakonski načrt proti slabim knjigam, ki kvarijo in zastrupljajo mladino. Zakon predvideva ustanovitev posebnih zbornic, ki jih sestavljajo profesorji, pisatelji in umetniki. Zbornice bodo imele pravico prepovedati razširjanje slabih in nemoralnih knjig in časopisov ter slik, ki bi lahko nepovoljno vplivale na morala, duševni in telesni razvoj mladine ali pa bi lahko preveč razgrevale fantazijo mladih ljudi in s tem nanje vplivale v slabem smislu. — Kje smo še pri nas, kjer imajo gotovi svobodomiselnih pisatelji kvantarijo še vedno za najlepšo umetnost.

d Dr. Žerjav se je peljal v dobro za kurjenem salonskem vozu v Dalmacijo naš rekrut se je vozil v nezakurjenih živinskih vagonih. Dr. Žerjav ni še nič naredil za državo (pač pa ji premnogo škodoval), rekrut pa tvega svoje življenje za njo. — Živimo v času samostojnega centralizma.

d Balkanski sodniki. Franc Jevnik in tovariši, ki so med delom zakurili ogenj na podstrešju šmartinske cerkve ter ga niso pogasili, so stali te dni pred sodiščem v Kranju. Škoda je bila milijonska, malomarnost prav skrajna, kazni pa — 24 ur za Jevnika, tovariši pa oproščeni. Kmalu bomo po zaslugi naših liberalcev v Macedoniji. — Samostojneži, le še dalje v boj za centralizem, da bomo preje v Macedoniji.

d Ljudski glas, socialistični tednik stane od 1. marca naprej letno 115 kron, Domoljub 40 kron. Domoljub je po obsegu večji kot Ljudski glas.

d Absolventi kmetijske šole na Grmu. V zadnjem desetletju je dovršilo kmetijsko šolo na Grmu 201 učenec. O šestnajstih se ni moglo poizvedeti, kakšen poklic da so si izbrali. Glede ostalih 185 se je poizvedelo, da se jih peča s kmetijstvom 175, torej 85 odstotkov. Od teh je v državni kmetijski službi 10 absolventov (5 odst.), in sicer skoraj polovica izven mej Slovenije, 7 (4 odst.) jih je v privatni kmetijski službi, tudi skoraj polovica izven Slovenije, ostalih 7 se pa še nadalje šola na zavodu. Vseh ostalih 133 absolventov, torej 72 odst. se peča s kmetijstvom na domačem posestvu in so mnogi znani kot marljivi gospodarji in pospeševalci kmetijskega napredka. Od ostalih 20 absolventov jih je umrlo 19 in sicer razen dveh vsi v vojski, eden se pogreša, eden je zblaznel, eden je vojak, eden v državni službi kot okrajni tajnik, eden v privatni službi v Belgradu in štirje so odšli v Ameriko.

d Koncert. V nedeljo dne 5. marca je priredil pevski zbor »Ljubljana« iz Ljubljane na Vrhniki dva koncerta z zelo bogatim sporedom. Udeleženci, kateri so posebno pri prvem koncertu dvorano do zadnjega kotička napolnili, so bili z izvajanjem pevskega zbora prav izredno zadovoljni in so hvaležni »Ljubljani«, da s takimi podeželskimi koncerti širi smisel in ljubezen za lepo narodno petje.

d Kmalu po novem letu se je nekie v Sloveniji poročil mladenič, ki se je pisal Franc Junak. — Te dni pa je došla na pokrajinsko vlado prošnja, v kateri Franc Junak prosi, če sme spreminiti svoje ime.

d Orožnik in upokojenec. Piše se nam: Nekoč pred Božičem se je radi beračenja aretirani upokojenec napram orožniku izrazil »saj boste tudi Vi na moje prišli.« Nato je Slov. Narod povedal, da pripada orož. naredniku, ki je dovršil 30 let aktivne službe, cela poslednja plača in doklada na rok službe okrog 210 Djn mesečno kot pokojnina in da vsled tega ne bo potreba upokojenemu orožniku beračiti.

Prosimo uredništvo Slov. Naroda, naj nam pojasni, od kedaj dobivajo upokojeni orožniki na podlagi Uradnega lista št. 24/21 točka 61, člen 12, svojo poslednjo plačo kot pokojnino. Ako ne dobivajo, zakaj se, kakor pravi pregovor »sraka s pavovim perjem baha«. Pred vojno sta bila dinar in krona 1 : 95 v, glej Prof. A. L. Hickmann Universal Taschenatlas 1897.

str. 32, zakaj se to sedaj ne izenači za upokojence; morda bi vedeli povedati tisti gospodje, ki imajo drž. gospodarstvo v rokah.

Upokojenci, zapomnite si to, kadar pride zopet čas volitev.

Nove pokojnine so sicer na papirju obljubljeni, če jih pa tudi kdo v resnici dobiva, pa nam ni znano.

Da boste prepričani, prosite pri svojih županstvih, da vam pokažejo Uradne liste, ki izrecno povejo, da dobi vsak upokojenec po dovršenih službenih letih polno poslednjo plačo v Din. Uradni listi so: štev. 24/1921, točka 61, člen 12, štev. 57/1921, točka 143, člen 3, štev. 107/1921, točka 279, člen 12 in štev. 4/1922, točka 5, člen 54. Najlepše je razvidno iz Uradnega lista štev. 107/1921, točka 279, tabela Va, ki dobiva poduradnik I. raz. letno plačo 2526 Din in b sluga VI. raz. 720 Din letne plače, dočim dobiva recimo orož. narednik s 30 službenimi leti v letu 1920 upokojen, okrog 660 Din letne pokojnine. Ali je to 100% njegove poslednje plače? Naj gospodje v Belgradu računajo. Ali orož. narednik s 30 službenimi leti ni enak poštnemu poduradniku I. raz. — Orožniki aspiranti, čitajte ta članek predno se javite v orožniško službo.

d Z Gorenjskega. Za elektriko smo se kregali in upali in mislili, da postanemo direktorji ali vsaj upravni svetniki, kateri se kaj na števec zastopimo, pa nam je Završnica naredila štrih čez rajtengo (da govorimo po jugoslovansko) in štrajka: ne da vode. Še zdaj, ko se sneg že precej topi, nam sveti in motorje žene samo nekaj ur zvečer.

d Koledarčka Jugoslovanske kmetске zveze je še okrog 100 izvodov v zalogi. Ker smo že precej daleč v letu, je založništvo znižalo cene na 12 K. Oni, ki so koledarček že davno prejeli, pa ga niso še plačali, naj store svojo dolžnost, da moremo še ostanek računa v tiskarni poravnati.

d Krajni šolski svet na Vrhniki. Piše se nam: Gabriel Jelovšek, stebler Jekdecarske na Vrhniki, je že pred dvema mesecema dobil od okrajnega šolskega sveta poziv, naj kot najstarejši član skliče sejo krajnega šolskega sveta. Skrbni obo našega šolstva, zgani se, sicer se bomo mi zganili.

d Na neki maskeradi v Ljubljani je predpustne dni nastopila neka gospodična, ki je imela morda samo pol metra obleke na sebi. Nekdo vpraša svojega prijatelja, kako mu gospodična ugaja. »Njena postava je taka — je odvrnil — kot proračun belgrajske vlade.« — »Zakaj?« — »Zato, ker je povsod primanjkljaj in nikjer nobenega pokritja.«

Občni zbor Kmetijsko nabavne in prodajne zadruge za kamniški politični okraj se bo vršil dne 19. marca 1922, to je na sv. Jožefa dan dopoldne ob pol desetih v Kamniškem domu v Kamniku. — Člani zadruge iz celega okraja ste tem potom vlijudno povabljeni, da se občnega zbora polnoštevilno udeležite. — Ako imate kake želje in nasvete, oziroma predloge, ki naj bi se obravnavali na tem občnem zboru, jih pisмено javite načelnstvu zadruge.

d Svoječasni duševni voditelj socialnih demokratov na Vrhniki, uradnik pri konservni tovarni, Homan, je naznanil izstop iz socialistične stranke, obdržal pa je mandat občinskega odbornika.

d Anton Berce. Dne 2. marca ob 10. uri zvečer je umrl v Kranju, previden sv. zakramenti za umirajoče, č. g. Anton Berce, župnik v pokoju. Rojen je bil dne

20. maja 1860 v Kamni gorici. Naj počiva v miru!

d Umrla je na Prevojah v visoki starosti 72 let tetka, sestra znanega gostilničarja Jakob Škarja. N. v m. p.!

d Nesreča. V Zabukovju pri Št. Rupertu na Dolenjskem je mati Robidnica, vdova, nesla svojemu sinu, ki je v gozdu drva sekal, kosilo. Ko je prišla to sina, jo opozori, da naj pazi, da se drevo, ki ga je sekal in ki je bilo že močno nagnjeno, ne podre nanjo. V tem trenutku zahrešči, drevo zadene mater, ki je takoj obležala mrtva. Zapušča šest otrok, izmed teh pet nedoraslih. Bog ji daj večni pokoj!

— Požar. Dne 24. februarja dopoldne je v kozolcu posestnika Alojzija Sterniša v Ređerčivasi, obč. Šmihel-Stopiče nastal ogenj. Poleg kozolca je zgorelo tudi 1500 kilogramov sena, večja množina slame, voz in večje število mecesnovih in češnjevih desk. Škode je 50.000 K, zavarovalnina znaša 1500 K.

d Mati z otrokom v naročju pod vlakom. Pri Komarovcu na progi Opava—Svinov se je vrta mati z detetom v naročju pod vlak, ki je prišel iz Opave. Nesrečni materi je stroj odtrgal glavo, otročičku pa se ni nič žalega pripetilo. Kaj je mlado mater pripravilo do groznega dejanja, se ni moglo dognati.

d Tat monstrance v mariborski stolnici prijel. Mariborska policija je izsledila v hotelu »Stadt Wien« tatu monstrance v mariborski stolnici. Tat je šofer Karel Vavpotič, doma pri Ljutomeru. Ko so odprli njegov kovček, so našli v njem monštranco, deloma že polomljeno. Prodajal je kamne, o katerih je mislil, da so pravi, nadalje luno in srebrno podobo sv. Janeza. Glede hostije je priznal, da jo je sam zavžil. Priznal je tudi, da je prišel v cerkev, opremljen z raznim orodjem, nakar se je skril v spovednico ter pozneje vlomil v tabernakelj, ko je bila cerkev zaklenjena. Vavpotič ima že več tatvin na vesti.

d Šlava presv. Sreče Deset pesmi v čast božjemu Srcu Jezusovemu za mešani zbor in orglje, zložil Ivan Pogačnik. Založila Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani. Part. Din. 12.—, glasovi po Din 4.—. Vse Pogačnikove skladbe se odlikujejo po plemeniti in iskreni melodiki, ki se mirno in pobožno gibljejo sicer v preprostih, a vendar lepih in živahnih melodijah. Tudi pričujoče pesmi so zložene v tej obliki. — Odkar se je pri nas pobožnost Srcu Jezusovemu tako razširila, manjka našim zborom zlasti še po deželi več ali manj tozadevno primernih napევov. Prav iskreno torej pozdravljamo te lepe pesmi in jih vsem našim cerkvenim zborom prav tople priporočamo, da jih uvrste v svoj repertori.

d Vrtec in Angelček št. 3 in 4 imata zoret zelo zanimivo vsebino. Toplo priporočamo staršem, da naroče lista svojim otrokom. Vrtec z Angelčkom stane 26 K; Angelček sam 10 K na leto. Dobi se še št. 1-2. Od prejšnjih letnikov se še lahko naroče Angelček 1. 1916 (1 Din), 1919 (1 Din), 1920 1 in 2 (1 Din), 1921 (2 in 1 Din) in Vrtec 1915 in 1916 po 4 Din. Denar se pošlje po naložnici, ki jo uprava orloži pošiljati. V kratkem se bo dobil lično vezan Angelček 1919, 1920 in 1921 ter Vrtec 1920 in 1921 po primerno nizki ceni.

d Kdo ve kaj o Francu Možina, roj. 1887 v Grmadi, 47. pešpolk. 1. komp., pogrešan od 24. 8. 1914, ko je šel na rusko bojišče. Zena je hvaležna za vsako čeprav krajo poročilo in bo povrnila vse stroške. Poročila naj se pošljejo na naslov: Fran Možina in Meerbeck, Post Mörs, Rheinland, Iksstrasse 21.

d Miladin. Ni vsakdo učenjak, ki si natakne očala, vzame knjigo v roke in učeno gleda. Ni še pesem pesem, če ima lepe rime in tekočo mero.

Svinec ostane svinec, četudi ga z zlatom prevlečeš. In proza ostane proza, četudi je v verzih oblečeš. Pa brez zamere!

d Št. K. Sv. T.: V Ljubljani in Skofji Loki.

CERKLJE PRI KRANJU.

Morda bo že kdo mislil, da nas ni več na svetu. Še smo in živabno se sibi bomo. Pod sodanjo vlado u. Hribarja smo dobili oddelek finančne kontrole z dacarjem in še tremi banancarji. Vsi smo jih z veseljem pozdravili, najbolj pa tista Američanka, ki je kupila na javni dražbi dve hiši Globočnikov. V eni je kr. došta, v drugo se je pa v 24. urah vselila finančna kontrola. Lastnica nima v svojih dveh hišah ne kuhinje, ne vode za svojo rabo. Po milosti so ji prepustili tri sobe. Stan vanska oblast IL stonnie je odlok okr. glavarstva razveljavila, v Kranju pa pravilo: »T nas nič ne briga! Pri starem naj ostane!« — Občinski lov tudi še ni urejen. Pri glavarstvu menda pravilo, da ga ne more imeti tisti, ki na dražbi naj. 3 ponudi, pač pa tisti, ki najmanj. Seveda ima g. pokrajinski namestnik prednost pred g. županom. T. je pravica! — Pri nas vse verjamemo. Naj pride kak Amerikane, ki v enem letu še sebi ne more hiše dograditi, in reče: »Tam v Šmarinem je premoša več kot pa v Ameriki.« Pa brz hitimo z denarjem, lopatami in krampji kovat. Zabili smo že čez 40.000 K, prem ga na le ni. S omladi se prične graditi močna elektrarna v Reči. Pa pravilo: »Bo, bo, bo!« Mi tudi pravimo: »B., bo, bo — ena fida!« — Poročil se je g. Jernej Vomberdar, sobni slikar in dr. z odč. Jero Berčič iz Poženka. Bilo srečno! — Bomo pa še družič kaj.

SV. KRIZ PRI LITIJI.

Dne 23. februarja 1922 je umrl Resnik Franc, posestnik na Gori, v 89. letu starosti. Bil je do zadnega vedno zdrav na duhu in telesu. Bil je mož slobok, veren ter vedno vnet za vse dobro. Raniki je bil skozi več let ključar podružnih cerkv na Gori, katerih ena je posvečena Materi b žil. drnša sv. Juria. Koliko je on storil za oleršavo teh cerkva, se ne da popisati. Bil je nad 40 let župan velike občine Moravče, kateri je vodil z največjo natančnostjo. Bil je tudi več let odbornik okrajnega cestnega odbora litijskega itd. Kaj je on storil med tem časom dobrega, je znano samo Vsemogočnemu. Pri nem je imel vsakdo vsak čas zavetje, naj bi bil bogat ali revan. Kako je bil pri ljubljen pri ljudeh, se je pokazalo pri njegovem postrbu. Od blizu in daleč so prišli blagemu nokoiniku izkazati zadnjo čast. V Sv. Krizu ni bilo že več let takega postrba, da bi bilo t liko zbranega ljudstva. Naj blaži pokojnik počiva v miru.

SEMIČ.

Ko sem se po daljšem času vrnil domov, sem zvedel naravje, ki so za naše razmere prav mullne. Ko sem šel od Vrtače proti Podrebru, sem videl v bradih ob cesti več kot deset debeh trt pri tleh odžaganih. Ko sem popraševal, kdo bi bil oni pobalin, ki bi mogel v svoji maščevnosti kaj takega storiti, sem zvedel še boljše reči. Isto noč, ko so bile trte požgane, je nekdo znani vrednež na gospodarja teh trt, na bivšega obto-spoštovanega župana Jakoba Pluta z revolverjem streljal skozi okno, ko so je ta spravljal spat. K sreči ga ni zadel. Ali ni bila to enainista zločin-ska roka? Kje je vest in vera? Daleč smo prišli! To je duh, ki veje iz samostojniških vrat. Njih glasilo pri nas najbolj širi trgovec Zure, pa ne odkrito, ampak skrito. Z državno podporo prodaja galico ceneje kot drugod, zraven pa zahteva še 20 K za naše glasilo za pol letca, kot pravi. Ime-na Kmetijski list si ne upa povedati. G. Zure, na take limanice boste malo ptičev ujeli. Naši kmetije se ne dajo več leviti tudi ne za par judeških grešev.

ST. VID NAD LJUBLJANO.

Dva občna zbora smo imeli preteklo popoldne. Popoldne za hranilnico in posoflnico. Slišali smo, da je imela v preteklem letu nad 14 milijonov denarnega prometa. Presegovala se je v Sulce-Deličvko in vpeljala poslovanje z menicami, kar je v našem obrtnem kraju neobhodno potrebno. Čiste bilančne rezerve ima nad 50.000 kron; hranilnih vlog nad 5 milijonov, vloge se obrestujejo do 4 odstotke, obrestujejo se tudi vplačani deleži. Uradne ure so vse dni dopoldne razven sobote. V načelstvo so bili izvoljeni: dekan Zabret, profesor dr. Ratajec, posestnik in kmet Fr. Eriavec, posestnik in krajaški moister Sim. Juvan, posestnik in mizarški moister Fr. Brenk. Hranilnica je kupila lep staven prostor stare Vovkovine v središču St. Vida ob drž. cesti, kjer bo postavila protisoren združen in društven dom, kadar »vremena bodo se zjasnila«. Bog dal kmalu! Po občnem zboru je dr. Bassaj predaval o pomenu Sulce-Deličevk in Raifajznovk ter njih medsebojni razliki. — Popoldne je bil občni zbor ljudske knjižnice, ki se je preteklo leto že zopet precej oživela. Želim le, da bi postala še živahnjša. Ob precejšnji udeležbi je g. šolski vodja Baec poljudno predaval o kvartirni slabosti berila. Izvoljen je bil dosedani odbor, na čelu šolski vodja g. Baec. — Obrtno zvezo so prejšnji teden osnovali naši obrtniki. V načelstvo so poleg zastopnika posameznih vasi oziroma strok izvoljeni Franc Zavodnik, Franc Brenk, Jos Arhar (Ukan), Štefan Erman. Že ta imena so nam porok, da obrtna zveza ne bo ostala samo na papiru. marveč krepko posega v življenje. Pred vsem ti pridoročamo, naj čimprej osnuje posredovalnico za obrtne učence, ustregla bo s tem moistro in učencem, najbolj pa starišem naslednjih. — V kranjem šolskem svetu se nekaj kuha, kaj se bo skuhalo, danes še ne moremo povedati. Izdajmo naj le toliko, da je bila sedaj ena seja, ki je trajala nad pet ur (menda so mlatili prazno slamol), na se še ni končala. JDesariji, stari nepoboljšljivi liberalci so prišli z za sedaj »naivnejšim« in »naivnejšim« predlogom, da se mora nekdanji nadučitelj Žirovnik poklicati nazaj na šentvidsko šolo. Povemo naj še toliko, da sta že odstonila Pizan in Štrukelj (Žibert) in da so sedaj JDesariji neomejeni in zato tudi edino odgovorni gospodarji v kranjem šolskem svetu. SLS, ki ima večino v občini, nima v kranjem šolskem svetu nobene zastopnika, kakaj župnik in šolski vodja sta notri le kot zastopnika cerkve oziroma šole. Tako sedaj šolo »vodijo« Porent, Zoben, Steni Janez in Nace Košir. Levo so začeli in zdi se, da bodo še lepše končali.

IZ BLAGOVICE.

Od 11. do 20. t. m. se je obhal pri nas sv. mislon. Udeleževala se da je prav pridno vsa župnja razen par izjem, tako da so bili vsi misij naraj prav zadovoljni. Ako se ommisi, da je bila prav huda zima, slaba nota in da so ljudje že ob 2. uri zjutraj čakali na sneed, le gotovo to velika p-zrtvovalnost. Naj bi obrodil obilo sadu, št. misijonarjem pa priručna zahvala za delo in trud B-ga povrnil.

O sv. Petru dobimo nove bronaste zvonove. Akoravno je župnja mofnna, se je nabralo že nad 200.000 K; vsi jih že težko pričakujemo.

Letos prihaja v župnijo 68 izvodov Domoljuba, v večinomoma vse hiše.

SEMPETER PRI NOVM MBSTU.

V stem dragem predpustec so se iz tukajšnjega orlovskega odseka poročili: br. preds. Fr. Gotlib in računeka preglednika br. Ant. Zura in br. Tone Uhernik. Vsi trije ženi so bili tudi vstrajni cerkevni peveci, vse tri neveste odlične Martijine družabnice in vse tri doma is Luterškega sela. Svabte so se izvršile časom primerno in povse dostojno. Lepo je bilo pri br. Zuri kongregnistu, ki je redno prihajal k družbenim shodom. Br. načelnik se je v orlovskelem kroju poslovil s par besedami od ženina pred vhomod v cerkev k poroki. — Naj bi mladi pari srečno delovali v fari veliko let Bogu v čast in ljudstvu v korist!

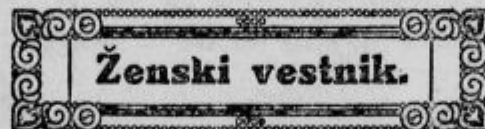
TRBOJE.

Še is Trboj pri Kranju enkrat en glas! Lanko leto smo dobili s Jesenic nove zvonove. Lahko

se reče, da so izmed najboljših, kar so jih gori vili. Same mali se ni posebno posrečeli. Naj bi farani, ki so tako radi sanjo darovali, jih tudi radi poslušali, ko jih kličejo k molitvi in službi božji! — Vsed hude vročine, suše in nezdrave vede je lani tu hudo razsajala griža in pokosila posebno mnogo otrok. Na praznik sv. Štefana pa je umrla najstarejša oseba v župniji: Lužarjeva mati, stara 85 let. — Vsed hude sime je letos v Trbojeh Sava premrznila, tako da smo od 11. do 15. februarja čisto brez skrbi po ledu že hodili k Mavčičanom in oni k nam. To se pač malokdaj zgodi. Zadnji tak slučaj komaj pomnijo najstarejši ljudje. To je bilo že pred kakimi 70 leti. — Jako pogrešamo primeren prostor za izobraževalno društvo, ki se zato ne more razvijati, kakor bi bilo želeli. Ko bi imeli ves tisti denar, ki so ga zadnja leta dobili fantje od ženinov »za likoče«, bi lahko postavili dovolj čeden dom. Samo to je šment, ker je premalo varčnosti in navdušenosti za dobro stvar, pa preveč žeje. No, letošnji predpust je pa post od pijače, ker nimamo nič ženinov! — V tukajšnji župniji, ki šteje po zadnji ljudski štetvi 310 duš, imamo narobeženih 4 »Slovenec«, 40 »Domoljubov«, 46 »Bogoljubov«, 10 »Glasnikov Srea Jezusovega« in en neobdigrateba »Kmetijski list«. Bere ga in mu verjame neki 19 leten fant. Škoda fanta in denarja! Drugi ljudje, hvala Bogu, niso tako neumni, da bi verjeli takemu »lašnjivemu kl'akecu«. Saj slišimo in beremo, kako povsod samostojneji spoznavajo, da so bili sramotno nalagani in prevarani, pa se otrosajo samostojne kmetijske stranke in njenega lista. Kdor se pa da »starbati«, naj se da, da bo magari zelen! — Pri razširjanju dobrega časopisja tu veliko pomagata fantovska in dehiška Marijina družba, kar se jima mora pohvalno priznati. — V nedeljo, dne 12. februarja je imel tu dobro obiskan shod g. poslanec Brodar, kjer nam je s številkami iz državnega proračuna jasno dokazal svo nemarnost, krivičnost in brezglavnost vladajočih strank. Najrečeje ogorenje je vzbudila izdajalska samostojneška stranka, ki je izdala slovenskega kmeta kapitalistom na milost in nemilost na kima in odobrava, da se kmeta dere, stiska in zatira.

NOVA ŠTIFTA PRI GORNJEM GRADU.

Pri nas smo pridno sbirali in si naročili dva nova bronasta zvonova, ki bosta oznanjala čast božjo in vnetost slovenskega kmeta za hišo božjo daleč na okrog. Novostifčani se močno veselijo in težko pričakujejo prihoda novih zvonov. Omeniti moram tudi naše samostojneje, kateri so se jako poboljšali, ker večinomoma so izprevideli kako težka je samostojna komanda. Edina rešilna ladja je naša Kmeteska zveza, kakaj, ona ima za svoj cilj pravico v javnem in zasebnem življenju.

Ženski vestnik.

Mlati in otrok.

(Piše mati po lastnih skušnjah.)

Šolska doba.

Marsikateri revček-otrok vidi v predšolski dobi šolo in učitelja v svoj otroški domišljiji kot dve veliki strašili, na kateri vedno misli le z grozo. Odkod to? Nespametni starši ali odrasli ki so okrog otroka, mu žugajo o vsaki priliki: »Le čakaj, le! Pojdeš v šolo, pa boš videl, kaj bo! Ali ti bodo nategnili ušesa! Zapirali te bodo brez jedi, topli te bodo, da boš črn« itd. Kaj čuda, če se tak otrok tresse, ko se mu bliža dan, ko bo moral v šolo. Pametni starši ne strašijo nikdar tako svojega otroka, pripovedujejo mu o šoli, kjer se bo učil toliko lepega in koristnega, kjer se nauči s svojimi tovariši čitanja, pisanja, računanja, pevtja, kjer bo slišal toliko tepega o Bogu in angeljih in o čudežih, ki jih je delal Jezus. Tako govori mati otroku, tako ga pripravljaj za šolo, da pojde otrok vanjo z zaupanjem in z veseljem,

Ko oddaš mati otroka v šolo, tedaj se moraš zavedati, da imaš v učitelju ali učiteljici tovariša ali tovarišico pri odgoji svojega otroka. Nikakor pa ne smeš misliti, da je tvoje delo z vzgojo že končano, ko oddaš otroka v šolo. Ne, z učiteljem ali učiteljico se bodeta dopolnjevali, gledali bosta z roko v roki nato, da bo videl otrok tako v materi kakor v učitelju ali učiteljici nekaj popolnega in vzvišenega. Do šolske dobe si bila otroku vzor le ti, mati, tebe je gledal, tebe posnemal v vsem in povsod, sedaj se razdeli njegova pozornost, sedaj ima dete v svojem učitelju ali učiteljici svoj drugi vzor. Ti moraš s tem računati in paziti, da ne zmanjšaš ugleda učitelja ali učiteljice. Skleni že s prvim dnevom, ko je otrok v šoli, da mu ne boš slepo verjela vse, kar ti bo pripovedoval o šoli, učitelju, kazni itd., ampak da boš opazovala mirno in trezno svoje dete in njega razvoj. Kako se rad zlaže tak mali šolarček! — Nič, prav nič nisem storil pa me je kaznoval! — Ne veruj mu na slepo, ne miluj ga in ne obsojaj glasno učitelja! Pride ti v drugič in se ti zlaže zopet, če treba še bolj debelo, tako bo tretjič, četrtič in Bog ve kolikokrat. Če je bil otrok že prej doma vajan govoriti in slišati le resnico, ga lahko zasačiš, ko izreče prvo laž. Glej ga le resno in mirno v oči, otrok zardi, ne zdrži tvojeja pogleda in povesi glavo. Ako si v dvomu in se je tvojemu otroku morebiti res godila krivica, pojdi sama v šolo, ne bojevita in razjarjena, ampak mirna in brez predsodkov. Učitelja ali učiteljico vprašaj, naj ti pojasni kako in kaj je bilo, potem se pa ravnaj napram otroku. Za laž ga kaznuj! Ni grše lastnosti, nego je laž in če se zlaže enkrat, dvakrat nekaznovan, se bo lagal še večkrat.

Trpeti ne smeš, da bi bil otrok surov napram predstojnikom, ne doma, ne na ulici. Kakšna posurovelost se kaže tam, kjer deca vpije za učitelji ali za učiteljicami! Sramota ne pada na otroke, ampak na starše, ki svojim otrokom dovoljujejo kaj takega.

Listek.

Čudodelna skrinjica.

Povest. Spisal Pšeničan,

(Dalje.)

Še tist večer se je Očakar izneveril svojemu sosedu. Drobnik je zapisal njegove podatke, dal pa mu ni trohice zato, sluteč, da je tukaj tudi sosed prizadet. Poznal je Očakarja, ki se je ponujal že temu in onemu; komur se je vsilil, mu je bil nekaj časa vedno za petami, pozneje pa se je pokazal izdajalec.

Grižel je po prestani omotici uvidel svoj nesrečni položaj. Strah pred sramoto mu je oznožil čelo in srce mu je udarjalo kakor klavdivo ob misli na kazen; kajti prestavljanje mejnikov je kaznjivo dejanje, po postavi strogo prepovedano. Stroški bi bili ničevi napram zaporu, ki mu vzame veljavo in ugled. Da mu Očakar ne prizanese, je bil prepričan; morda bi se dal pogovoriti Drobnik, če bi ga prosil ter mu povrnil odškodnino.

Ta misel se mu je zdela edino rešilna, druge poti iz svojega prepada ni poznal. Zasišlo mu je novo upanje; k Drobniku pojde,

pokleknil bo preden; če se ogreje kamen, se bo tudi njemu omečilo srce.

Skesano in z negotovimi koraki se mu je približal naslednje jutro. Sprejem je bil sicer nekoliko hladen, a konec je bil zaključen s spravo in prijateljstvom. Griželj je bil pripravljen plačati odškodnino in Drobnik je ustavil tožbo na veliko jezo Očakarju, hrepenemu po maščevanju.

Kakor se je Griželj veselil rešitve, tako se je čutil vsled usodnega razkritja tudi ponižanega pred sosedi. Postal je redkobeseden, izogibal se je ljudi, misleč, da se mu le na videz kažejo prijazne, za hrbtom pa ga obirajo ter se mu posmehujejo.

V gostilno k Avbelju ni zahajal več; ne toliko radi krčmarja samega, kakor zavoljo drugih, ki so se zbirali pri zeleni mizi. Žena mu tega ni mogla ubraniti, nesreča ga je izmodrila.

Družba pri Avbelju je pogrešala svojega žlana. Avbelj je opazil njegovo izpembebo, vabil ga je — osebnost in po drugih — toda zaman. Prepričan, da ničesar ne opravi, ga je terjal za posojilo. Griželj se ni ustrašil; žena je posredovala pri očetu. Kokalj je odprl denarnico in Avbelj ga je moral izpustiti iz pesti.

Treba je bilo pomiriti tudi druge upnike, ki sta jih Avbelj in Očakar nahujkala proti njemu, Drobnik mu je priskočil na pomoč. Posodil mu je denarja in Griželj je bil rešen gospodarskega poloma.

V zahvalo za prejete dobrote se je Griželj napotil neke nedelje na goro v starodavno cerkveno sv. Urha, vremenu in viharjem kljubujočo. Kolikokrat sta jo obiskala z očetom; kakšna skrivnostna čuvstva so ga prevzemala nekaj kot otroka v teh prostorih! Vsak kotiček se mu je zdel napolnjen z dihom božje navzočnosti in slednja slika mu je govorila o lepoti nadzvezdnega sveta.

La danes? Kje so nekdanji občutki — tista čista sreča in nezasečenost radost mladostnih dni? — Zagledal se je v svetnika, čigar obraz se mu je zdel poln sočutja, kakršnega more imeti le svetnik do ubogega zemljana.

Bližal se je oltarju, da ga poljubi — po dolgih letih trpljenja, poskušanih in skrbi. Z robcem je obrisal prah, nakopičen na trhlen lesu, in z desnico je odtrgal pajčevino, visečo od oltarja. Kolika zapuščanost in nesnaga v tako prijaznem svetišču sv. Urha!

Iztrkal je prašni robec ter je stopil za oltar. Tu se je nekaj nahajal nabiralnik, kamor so častilec sv. Urha nosili svoje darove. Tudi on bi rad poklonil skromen dar.

Prasnil je z užigalico po vlažnem zidu, da poišče luknjo, kamor se spušča denar. Zadel je ob nekaj trdega in komaj je v mračnem prostoru za oltarjem prestreljal tablico, da ni padla na tla. Stopil je na svetlo izza oltarja, z dlanjo je očistil umazano šipo in oko mu je obstalo na očetovi sliki, ki mu je bila pred letoma ukradena iz sobe.

Kako je prišla semkaj ta podobica, mu je bila uganika. Morda je hotel tat tudi tukaj poskusiti svojo srečo, ali pa jo je pustil nalašč na tem kraju. Mogoče je tudi, da jo je kdo našel ter jo je obesil tukaj v nadi, da jo ugleda njen lastnik. — Vročje jo je poljubil ter jo je v otroški ljubezni pritisnil na srce.

Pri Griželju se je začelo novo življenje. Štefan si je prizadeval na vse načine, da se otrese dolgov, teh črnih madežev svojega življenja. Jenjal je smešiti ženo radi niene pobožnosti, začel je hoditi v cerkev ter opravljati svoje krščanske dolžnosti. Skrival se je včasih razjokal pred očetovo sliko, ki je zopet visela na prejšnjem mestu in solzen je prosil očeta, naj mu čudežno razodene njegov zadnji pogled, tisto poslednjo željo, katere ni mogel izraziti z besedo.

V noči po obletnici očetove smrti je imel Štefan nenavado žive sanje. Videl je očeta, stoječega v čumnatih poleščah stare skrinje, v roki je držal povesek pisem in starih listin; nemo je zrl v kot na neko podobo — pogled mu je bil steklen in obraz mrliški — nato je izginil.

Griželju ta prikazen ni hotela iz spomina. Opisal jo je ženi, ki je nesla za sv. mašo, misleč, da ded trpi na onem svetu ter potrebuje pomoči. Sam pa je skledal in užibal in na-

posled je sklenil, da preišče očetovo skrinjo ter pregleda zadnji listič in prečita slednjo vrstico.

Neke zimske nedelje se je lotil dela. Na dnu očetove skrinje je našel povesek papirja; razvezal ga je ter čital list za listom z vsotatančnostjo in pazljivostjo. Razdrniviški neko večjo od moliev razjedeno polo, je zapazil v prejšnjem listek, ki mu je padel na mizo. Na niem je bilo s svinčnikom zapisano nekaj vrstic; poznal je pisavo, bila je očetova. Hlastno ga je pobral in prečital.

»Dve pedi od stopa in dva metra od tal v zidu nad sliko sv. Florjana,« se je glasilo pisanje. Kaj nai to pomeni?

Brž je premeril steno ter se prepričal, da podoba sv. Florjana visi resnično dve pedi od stopa in dva metra od tal. Previdno jo je snel raz žebel in s členom kazalca je potrkal na mesto, kjer je visela. Votli glasovi trkanja so mu bili priča, da se nahaia v zidu duplinica, skrbno zazidana.

Zastavil je dleto v mehko steno, odluščil je nekaj ometa in pokazala se mu je odprtina, katero je razširil z močnim prstom svoje utrjene roke. Vrtačo po peščnem zidu, je začutil, da se v luknji premika nekaj lesenega. Našel je skrinjico, katero je pol v strahu pol v nadi izluščil iz stene ter jo je postavil na mizo.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje! Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6 (tik za franciškansko cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge in vloge v tekočem računu po

3%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela konec decembra 1921 nad 100 milijonov kron vlog in nad 1.100.000 kron rezervnih zakladov. — Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici), na hipoteko in v tekočem računu.

Prstan kraljice iz Sabe.

Angleški spisal Rider Haggard. — Poslovenil Franc Poljanec.

(Dalej.)

Ta zgodba je, menim, onim, ki sem jim jo pravil, odprla oči in zlasti Ormeju, za velike in naraščajoče nevarnosti našega položaja. Kesneje mi je povedal, da je o tej zadevi govoril z Makedo, in da se je zelo prestrašila zaradi nas in nekaj tudi zaradi sebe. Jozva, je dejala, je zmožen vsakršnega zločina, za seboj ima pa veliko večino Abatov, ki so ljubosumno, nizkotno ljudstvo, ki jim zvičajnost nadomešča to, kar jim manjka poguma.

Vendar pa — to sem dobro videl — njih nevarni položaj ni prav nič zmanjšal njih ljubezni ali ju ločil. Zdelo se je pravzaprav rajši, da ju je še bolj trdno zvezal in ju še bolj popolnoma zedinil. Izkratka: žaloigra je šla svojo določeno pot dalje, dočim smo drugi stali ob njej in jo opazovali, ne da bi mogli pomagati.

Popoldne tistega dne, ko sva z Jozvom skupaj trčala, smo bili pozvani na sestanek z velikim svetom. Šli smo, pa ne brez trepeta, ker smo pričakovali sitnosti. Sitnost je bila, toda druge vrste, kot smo se bali. Komaj smo stopili v veliko dvorano, kjer je Hči kraljeva sedela na svojem prestolu, obdana od vsega veličja in slava njenega komedijantskega dvorja, so se na drugem koncu odprle velike duri, skoz nje pa so prikoralaki trije svibroadi možje v belih oblečilih, ki smo takoj videli, da so funški glasniki oziroma poslanci. Ti možje so se priklonili zagrnjeni Makedi, se obrnili proti

kraju, kjer smo stali posebej mi v mali skupini, in se nam tudi priklonili.

Jozva, ki sta ga opirala dva služabnika, ni še namreč mogel sam stati, in drugih abatskih veljakov in duhovnov pa kakor da nih opazili niso.

»Govorite,« je dejala Makeda.

»Gospa,« je odvrnil govornik odposlanstva, »nas pošilja naš sultan Barung, sin Barungov, vladar Fungov. Tako govori Barung: O Valda Nagastal! Z rokami in umom belih mož, ki si jih poklicala na pomoč, že dolgo delaš veliko hudega bogu Harmaku in meni njegovemu služabniku. Porušila si ena izmed vrat mojega mesta, ž nimi vred pa ugonobila veliko mojega ljudstva. Rešila si iz mojih rok jetnika, urpala Harmaku njegovo žrtev in zato priklicala nad nas njegovo jezo. Ubila si precej njemu posvečenih zveri, ki so daritvena usta, pomorila si mnogo Harmakovih duhovnov in stražnikov v predoru v skalovju. Vrh vsega mi moji vohuni pripovedujejo, da pripravljáš pogubo bogu in meni. Zato sem odposlal može, da ti povem, da bom zaradi teh in drugih zločinov napravil konec abatskemu ljudstvu, ki sem mu doslej prizanašal. Samo še malo, da omožim svojo hčer z belim možem, ki se imenuje »Pevec Egiptas«, in ki pravijo, da je sin vrača v tvoji službi; toda ko dopraznujem to slavnost in moje ljudstvo pospravi svoje žito, pograbim z vsoto resnobo meč in ga ne odložim prej, dokler Abatov ne bo več.

Pomni pa, da je tisto noč potem, ko so bile ubite svete živali in se je žrtev izmuznila, bog Harmak govoril svojim duhovnom v prerokbi. To pa je bila njegova prerokba: da preden se bo žetev začela, bo njegova glava spala na murski ravnini. Mi ne vemo razlage teh besed, toda to vem, da bom pred žetvijo jaz, ali ta, ki bi vladal za menoj, legel k počitku v mojem mestu Muru.

Zdaj pa zberi — ali se takoj podaš, in izvzemši psa Jozva, ki me je oni dan poizkušal zajeti zoper navade narodov, in desetero drugih, ki jih bom imenoval, bom prizanesel življenju vseh vas, Jozva pa in onih deset bom pa obesil, ker niso vredni, da bi umrli pod mečem. — Ali pa se ustavi in pri Harmaku samem prisegam, da bo vsak možki med Abati umrl, izvzemši bele gospode, ki jih spoštujem, ker so junaški, in tega njih služabnika, ki je bil zadnji noč z njimi v levji jami; in vsako žensko bom naredil za sužnjo izvzemši tebe, o Valda Nagasta, zaradi tvoje velikodušnosti. Odgovori gospa Abatovi!

Takoj se je Makeda ozrla po obrazih svojih svetovavcev in videla na vseh zapisan strah. Marsikateri, kot smo opazili, so se v strahu kar tresli.

»Moj odgovor, Barungovi poslanci, bo kratek,« je odvrnila, »saj dasi sem samo ženska, je vendar primerno, da ta, ki ljudstvo predstavlja, tudi za ljudstvo govori. Stric moj, Jozva, ti si prvi v mojem svetu, kaj imaš povodati? Ali hočeš dati življenje z desetero drugimi, katerih imen ne vem, da bo mir med nami in Fungji?«

»Kaj,« je Jozva odgovoril in srd mu je vrel na dan, »ali naj sem to doživel, da slišim Valdo Nagasto prigovarjati, da bi se prvi princ v deželi, njen stric in zaročeni mož izdal našim dednim sovražnikom, da ga obesijo kot dožnanega psa, in ali ste vi, o nepoznanih deset, ki brez dvoma stojite v tej sobani, zato živeli, da kaj takega slišite?«

»Stric moj, nikar. Vprašala sem samo, če to želiš, to je vse.«

»Potem pa odgovarjam, da tega ne želim, niti ne želim onih deset, pa tudi ne želim tega Abati. Ne, mi se ne bomo borili s Fungji in jih mučili, in iz njih malika z živalsko glavo bomo napravili kamenite klade, iz katerih bomo zidali naše sinagoge, in kamenje, ki bomo z njim tlakali ceste. Ali slišite, vi, funški divjaki?«

In krevljaj je proti njim, ozirajoč se na svoja stražnika in se jim v obraz pačil.

Poslanci so ga s svojimi mirnimi očmi premerili od vrha do tal. »Slišimo, in smo zelo veseli, da slišimo,« je njih govornik odvrnil, »saj smo mi Fungji navajeni spore reševati z mečem, ne pa s pogajanjem. Tebi, Jozva, pa pravimo: Požuri se, da umreš, preden pri-

* Sinagoga je judovska molilnica.

čemo v Mur, zakaj vrv, kolikor vemo, ni edino sredstvo za smrt.

Zelo slovesno so trije poslanci pozdravili, najprej hčer kraljevo, potem za njo pa nas, nato so se obrnili in šli.

«Pobijte jih!» je zakričal Jozva, »grozili so in zasramovali mene, princa!»

Toda niti eden ni dvignil roke zoper može, ki so odšli varno iz palače na trg, kjer jih je čakalo spremstvo z njih konji.

† Jerneju Cenciču v spomin.

(Korn. Igljič.)

Več kot pol leta je že minulo, odkar smo zažrebrli v Kamniku blagopokoj. 77letnega nadučitelja Jerneja Cenciča. Bil je odkritosrčen prijatelj ljudstva, vzoren mladinojub, kristalen, globokoveren značaj, zato zasluži, da mu tudi v »Domoljubu« postavimo skromen spomenik.

Jernej Cencič se je zlasti odlikoval po veliki ljubezni do bližnjega, osobito do ubožcev. Prav zaslužil je častno ime »očeta revežev«. Skozi dolgo vrsto let je nesebično deloval v Vincencijevi družbi. Storil je neizmerno dobrega za uboge, ki so mu bili hvaležni in so mu brez dvoma sprosil pri Bogu častljivo starost, njegovi družini pa blagoslov in srečo.

Rajni Cencič je bil vzor kremenite značajnosti in neomahljivosti v boju za dobro, sveto stvar. Bil je globokoveren mož; nikdar ni skrival svoje iskrene vernosti. Vera mu je bila zvezda-vodnica v vsem njegovem delovanju v šoli in izven nje, tolažnica v trpljenju in smrti. Zato je zelo čislal oznanjevalce božje besede, duhovnike. Z domačimi duhovniki je vedno živel v slogi in edinosti, a premnogimi pa v iskrenem prijateljstvu.

Bil je vsak dan pri sv. maši; javno je molil opoldne, ko je zazvonilo Mariji v čast. Delal je povsodi za katoliško stvar; nasprotnikom je brez ovinkov kar v obraz toda prijazno povedal resnico — a ker je bil res kristalen značaj, so ga tudi nasprotniki spoštovali.

Mož je pripadal naši učiteljski organizaciji Slomškovi zvezi; bil je eden prvih njenih ustanoviteljev in navdušen sodelavec. Udeleževal se je z vselej naših zborovanj in prireditiv. Pri vsem tem pa ni poznal nobenega sovražstva do druge naše stanovske organizacije; pa tudi ni imel nobenega sovražnika med svojimi tovariši v tej ali oni učiteljski organizaciji. Bil je vedno vedrih lic, vedno vesel, šaljiv ter zelo potrpežljiv do svojih stanovskih tovarišev. Skoro za vse učitelje kamniškega okraja je svoječasno skozi dolgo vrsto let dvigal pri davkarjih plačo in jo potem razpošiljal, da jim je prihranil pot. Ogibal se je nespametnih in nestrpnih osebnih napadov. Znal je ločiti načela od osebnosti. Sicer ni našel v življenju samo takih ljudi, kot je bil sam, zato je moral večkrat tudi pretrpeti krivice, a če je stvar zahčevala, je delal in se žrtvoval za svoje osebne nasprotnike. Pokazal se je s tem moža velike inteligence, zlasti pa moža silne srčne izobrazbe.

Bil je velik prijatelj preprostih ljudi; rad je zahajal v hribe, češ »tam so še pravi, odkriti, pa dobri ljudje«. Bil jim je svetovalec v raznih zadevah. K pogrebu so prišli kmetijski ljudje iz okolice in Klemen, mož poštenjak, stara korenina iz Gojzda pri Kamniku, je rekel po pogrebu ves ožoben: »Zgubili smo moža, ki ga nima Kamnik in ga ni daleč na okoli!»

Ranjki gospod nadučitelj je tudi znal biti dober in zvest prijatelj. Na Gojzdu pri Kamniku je bil župnik Alojzij Podobnik, s katerim sta si bila posebna prijatelja. Če tudi star, je Cencič hodil leta in leta vsako nedeljo brezplačno orglat na Gojzd ozir. tudi na Rova, v Tunjca, k oo. frančiškonom v Kamniku. Imel je posebno veselje do orgljanja. Pot na Gojzd je bila težavna, a rekel je: »Ko sem prišel iz Kamnika v Gojzd, sem vedno veselo zaukal.« Gospod Podobnik je nenadoma umrl 10. Julija 1910 in njegov prijatelj Cencič je sklenil, da ne bo v življenju nikdar več zaukal. In res ga ni bilo na nikak način mogoče pripraviti k temu, tudi v najveselejši družbi ne.

Bil je predsednik že omenjene Vincencijeve družbe od l. 1913. pa do smrti. Znal je držati odbor skupaj in bil silno tofen. Seje tedenske so se vršile točno ob uri; ako je kdo le par minut zamudil, ga je znal kaj ljubko posvariti, kakor: »V slate bukve pridete, ker vas moramo čakati!« Veliko akrob je imel do svojih otrok. Izšolal je pri svoji tedanji skromni plači (600 gid. letno) štiri otroke: Viktor je urednik pri »Slovencu«,

Jožef nadučitelj v Rogatecu, Julij bivši nadučitelj v št. Petru sedaj nastavljen v Kamniku, Angelica pa mestna učiteljica tudi v Kamniku. Za otroke je izdal vse do zadnjega krajarja; trpel je sam pomanjkanje, da je mogel izšolati otroke. Tovariš-nadučitelj Strukelj iz Ljubljane se je ob odprtem grobu v krasnem govoru poslovil od svojega prijatelja-tovariša.

Bog mu bofi bogat plačnik za njegova zlata dela, nam pa daj še več takih vzornih učiteljev.

Razno.

— **Solstvo v Bosni in Hercegovini.** Šolske razmere v teh dveh pokrajinah niso v Avstriji bile ravno na dobrem glasu. Nič boljše pa niso razmere sedaj v četrtem letu obstoja Jugoslavije. Skupaj je 548 ljudskih šol, od teh jih je 28 samostanskih. Na njih poučuje 1233 učiteljev in učiteljic. Obiskuje pa jih skupaj 69.000 otrok, kar znači samo 24 % vseh šolobveznih otrok.

— **Razstreljevanje ledu na Donavi.** Ker se je ob mostu pri Novem Sadu nabralo toliko ledu, da je obstojala nevarnost za most, so pred par dnevi izvrtali več odprt in položili pod led bombe, s katerimi so razstrelili debele plasti ledu.

— **Vseučilišče v Sarajevu.** Bosanska pokrajinska vlada je poslala ministru za prosveto dopis, v katerem zahteva, da naj se ena izmed fakultet beigradske univerze prenese v Sarajevo. V svoji predstavi pravi pokrajinska vlada, da naj se najslabšem slučaju razdeli filozofska fakulteta in naj se poedine stolice ustanove v Sarajevu, kjer je dovolj muzejev, knjižnic in zgradb za namestitev.

Pred ogledalom more vsakdo vsak dan opazovati, kako se lepše in mlajše izgleda, ako se uporablja lekarnarja Fellerja nad 25 let priljubljena in priznana sredstva za lepoto. Fellerjeva »Elsac-pomada za lice, Fellerjeva »Elsac-Tanochina-pomada za rast las (dva lončka ene vrste teh pomad skupaj s poštno 52 K). Fellerjeva »Elsac lilično mlečno milo, najboljšo smilo lepote«, 4 kosl poštno. prosto 98 K. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elstrg 16, Hrvatsko.

Pri trgovcu pazi na znamko in vtisnjeno besedilo »GAZELA - MILO«!

LEPO POSESTVO, dovolj njiv, gozda in košenine za 6 glav živine, vse v dobrem stanu, je naprodaj eno uro od Litije. — Naslov prodajalca pove uravnalištvu »DOMOLJUBA« pod »posestve šte. 807c.

Suhe hruške za žganjekuho, dokler traja zaloga, po 800 K za 100 kil. FRAN POGACNIK, Ljubljana, Dunajska cesta 86.

Vajenca sprejme v uk začetkom meseca aprila. — IGNACIJ STREKELJ, vrtnar v Ljubljani (Spodnji Šiški), Celovška cesta šte. 66. 797

Mlinska sita. (Razprodaja.)

Zimnata 50 cm, kos 46 K; volnena 1 m, kos 156 K; svilena, prava švicarska po najnižjih cenah.

J. DOLINAR, Svetje-Medvode.

Samostojen vrtnar ali vrtnarica

osobito za zelnjavo, obenem pa pomaga pri kmetijstvu, se sprejme na posestvu v Trnovem (Ljubljana). Plača po dogovoru, hrana in stanovanje poljubno, v hiši ali tudi ne. Naslov pove: Upravištvu DOMOLJUBA pod šte. 752.

Hrvaško in istrsko črno in rdečo

BRINJE

po zmernih cenah prodaja I. KNEZ v Ljubljani, Gosposvetska cesta šte. 3. 802

Objava.

Gospodu Mavriciju Bergantu, visokošolcu iz Krašča, se za lepo darilo najiskrenejše zahvaljuje Matilda Otolani.

Trzen, dne 27. februarja 1922.

Krojaški vajenec, pošten in sprejme takoj. Hrano in stanovanje pri mojstru. AL. SIMNOVEC, Pred Škofije št. 3, Ljubljana.

Ženitna ponudba.

Trgovec, star 34 let, z nekaj kapitala, želji znanja z gospodično, ki bi imela trgovino ali primerno posestvo. Samo resne, ne anonimne ponudbe pod F. C. na upravištvu DOMOLJUBA. 765

HIŠA z gospodarskim poslopjem

vse v dobrem stanju, in 68 oralev zemljišča, med tem 2 sadna vrta in 2 sasajena gozda, je za ceno 400.000 K naprodaj. Poizve se pri gosp. JOSIPU OSTERMAN, Knežja lipa pri Kečevju. 788

DEKLICA okrog 16 let stara, revnejših in poštenih staršev, se sprejme kot služkinja pri dobri družini k odraslim otrokom v Ljubljani. — Naslov pove Anončni zavod DRAGO BESELJAK & DRUG, Ljubljana, Sodna ulica šte. 5.

Izurjene 767

delavke za šivanje slamnikov

sprejme tovarna slamnikov v TRSTU pod najugodnejšimi pogoji. Ponudbe pod šifro: »Slamniki« na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. (Zgiasi se lahko tudi osebno.

Dobro

goveje in konjsko seno

po 8 K oddaja

Gospodarska zveza v Ljubljani

v manjših količinah in celih vagonih

Za bližajočo se pomlad in Velikonoč!

Priporočamo svoje veliko zalogo različnega blaga angleškega in češkega sukna, volnenega blaga za moške in ženske obleke, različno perilno blago, kakor platno, šifone, cefirje, tiskanine v najnovejših vzorcih in bogati izbiri, dalje različne volnene in šivane odoje za postelje, svilene, volnene in bombažaste robe za na glavo i. t. d. Opozarjamo tudi na raznovrstne ostanke po selo znižanih cenah.

A. & E. Skaberne, Ljubljana, Mestni trg 10.

Poroč. prstani
Double verižice
Stenske ure
Budilke
Ze'ne ure
Uhani
 Kajetarija trgovina ur, zlatnine in srebriine
F. ČUDEN
 LJUBLJANA 22, Prešernova 1.
 Zahtevajte ponudbe!

Mizarskega pomočnika

zanesljivo moč, sprejme takoj **FRANC BENEDIČIČ**, mizar, Cegelnica, p. Naklo pri Kranju.

KOŽE DOMAČIH MAČK

kupim vsako množino, najraje črne in sive.
BARAGA, LJUBLJANA, JURČIČEV TRG.

Veliki sejmi

o Gradacu, Belokrajina, za krmo, živino in konje.

ki se vrše 11. marca, 13. maja, 8. julija, 9. septembra, 25. novembra, 21. januarja vsakega leta. — Ugodne železniške zveze. Sejmische tik kolodvora. Kupci in prodajalci se vabijo.

OBČINSKI ODBOR OBČINE GRADAC.

Pozor, vinogradniki in posestniki!

Imam na prodaj dobro vkoreninjene trte (sadike) za spomladansko saditev, in sicer: Smarnico belo, York-Madeiro črno, Delavare in Ottelo. Najboljše vrste sedanosti za saditev v vinogradih, priporočljive tudi za obilne nasade ali brajde, špalirje. Neobčutljive proti mrazu, peronospori in plesnobi. Uspevalo tudi na najnižjih legah ali zemljiščih. Zahtevajte ponudbe s ceno. Pošiljam samo od 100 komadov naprej. Pri večjem odjemu znaten popust. Vedite, da se Vam Vaš trud najbolje izplača, ako sadite te vrste trt in jih naročite pri: **MARTIN HERGA**, Sv. Lenart, pošta Velika Nedelja, Stajersko. — Dopisnice ali znamke za odgovor je treba priložiti. 792

Opeka!

Opeka!

Tvrđka **F. KOTNIK** in **DRUG** na Glineah št. 229, d. z. o. z. pri Ljubljani, priporoča večjo množino **CEMENTNE STREŠNE OPEKE**, za katero jamči najmanj pet let. — Pripomni se, da ista opeka, katera obstoji pet let, vzdrži tudi nad 50 let. — Istotako prevzema vsa **BETONSKA DELA** in vsa zunanja naročila. 790

Zajamčeno čisto
brinjevo olje
 in vinski kamen

se kupuje v vsaki množini.
 Ponudbe z vzorci sprejema
drogerija „Adrija“
 v Ljubljani, Šelenburgova 5.

Denarja ni,

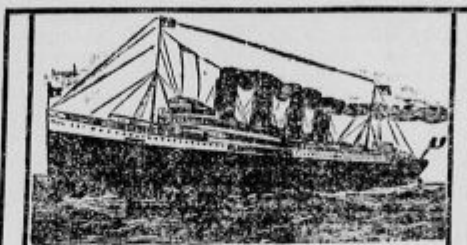
draginja je velika, zaslužek pa majhen. Ako hočete z malim trudom — doma v svojem kraju s prodajo nekega izdelka

gotovo do 100 kron na dan zaslužiti, mi pošljite v pismu svoj natančni naslov in znamko za odgovor. — **JOSIP BATIČ, Litija.** 4134

miši-podgane

stenice-šurki in vsa gola-zen mora poginiti ako porabljate moja najboljša preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljsk. in hišnim mišim 16 K, za podgane 20 K, za šturke, 26 K, za stenice 15 K, uničev. moljev 10 in 20 K, proti mrčes. 10 in 20 K, mazilo proti ušem pri ljudeh in pri živini 10 K, za uši v obleki in perilu 10 in 20 K, tinkt. proti mrče suna sadju in na zelenj. 10 in 20 K, proti mravljam 10 in 20 K. Preprod. popust. Pošilja po povzetju Zavod za eksp: **M. JÜNKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.**

Iz Havre v Ameriko samo 6 dni

Edino majbr. črta iz Havre v New York
 Predprodaja ladijskih listkov in železniških vozni listkov za sosednje države in pojasnila daje konc. potovalna pisarna **IVAN KRAKER** v Ljubljani, Kolodv. ul. 41 nasproti gl. kolodv.

Pozor!

Zastonj

Pozor!

se ne dobi ničesar, a vendar če hočesh kupiti po ceni razno blago češkega izvora, n. pr.: sukno, kamgarne, ševiole in zamet za moške ter volnene in polvolnene tibete v vseh barvah za ženske obleke (velika izbira primerne blaga za birmance) močno hlačvino, različnih klotov, cefirjev, najmočnejšo pisano kakor tudi belo in rujavo kotenino, svilene robce in šerpe najnovjših vzorcev, doma izgotovljenega moškega in ženskega perila, nogavic vseh velikosti, ovrtnikov in kravat, predpasmnikov, vezanine ter raznega drugega blaga si oglej vsak novo urejeno in povečano trgovino

„PRI IVANKI“ F. in I. Goričar
 Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Jekleni zvonovi za cerkve

iz najstarejše livarne jeklenih zvonov na svetu

Bochumsko društvo za rudarstvo in izdelavo litega jekla
 v Bochumu na Vestfalskem
 razpošilja

A. Mickerts & Co. Odd. V. b.

Wien I. Ring 12. November št. 10.

Prednosti jeklenih zvonov: lep, sonoren čist glas v veliki daljavi, brezmejnja trpežnost, 25 letno jamstvo pri normalni uporabi. Doslej je bilo dobavljenih 15.000 zvonov.

Pekovskega vajenca sprejme takoj **I. KAVČIČ**, pekarna, Gradišče št. 5, Ljubljana. 622

KOSTANJEV LES

prosto vagon in večje množine v gozdu, kupi **J. POGACNIK**, Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 1, I. nadst. Posredovalci se dobro plačajo. 150

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“

kot **kosmetikum** za negovanje zob, zobnega mesa, glave, kot do-datek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičn., čistega, osvežujočega delovanja najboljšega učinka. Ravnotako je priljubljen kot krepko, blago delujoče in **vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje** hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči kot Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanj! Z zamotom in poštino za vsacega: 3 dvojnate ali 1 specijalna steklenica 48 K.

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 špec. steklenice 168 K.
 24 " " 8 " " " " " " 280 K.
 36 " " 12 " " " " " " " " 394 K.
 poštnine prosto na Vašo pošto. Kdor pošlje denar naprej, dobi se popust v naravi.

Dobi se tudi: Elza obliž za kurja očesa 5 in 7 50 K
 Elza mentoln. črtnik 12 K; Elza posoln. prašek 11 K; pr. st. Elza ribje olje 85 K; Elza voda za usta 36 K; Elza voda kation. 41 K; Elza šumski miris 41 K; Glicerin 6 in 3 K; Lysool, Lysoform 30 K; kineški čaj 3 K; Elza mrčesni prašek 15 K; strup za podgane in miši po 3 do 12 K.

Eugen V. Feller, lekarnar
 Stubica donja, Elsatrg 16. Hrvatsko.